

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

kiadókörletben átvéve	
egy évre	10 k.
három évre	4 "
hét napos házhoz hordva	
egy évre	20 kor.
három évre	5 "
postán szállítva	
egy évre	24 kor.
három évre	6 "
Egyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatala
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 59. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1916 március 12.

Az olaszok visszavonulnak Albániában.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, március 11. (Hivatalos.) A Se-
meni alsó folyása mellett visszamaradt olasz csapatok tegnapelőtt keleti
szárnyukat veszélyeztetve látva, néhány ágyulövés leadása után a leg-
nagyobb sietséggel megkezdték a visszavonulást. Átmenetileg még ellen-
állásban állapodtak meg a Farrastól északra fekvő magaslatokon, de
innen is gyorsan tovább siettek és az összes hidakat maguk mögött
szétrombolták. A Vajusa déli partjára vonultak vissza. Észak-Albániában
és Montenegróban, mint eddig is, úgy most is csend uralkodik.

Orosz hadszíntér. Budapest, március 11. (Hivatalos.) Nincs ne-
vezetesebb esemény.

Olasz tüzérség élénk tevékenysége.

Olasz hadszíntér. Budapest, március 11. (Hivatalos.) Az olasz
tüzérség tegnap a tengeremelléki harcvezetésen a szokott pontok ellen újra
élénkebben tüzelt a doberdói fensík szakaszán aknavető és kézigránát
harcok is fejlődtek ki.

A franciáknak hátrálniuk kell.

Budapest, március 11. (Saját tudósítónktól.) A Times jelenti: A
németek Bois Corbeauxnál tért nyertek. A franciák visszavonulása elke-
rülhetetlen. Keleten elvesztettek egy kisebb erődöt.

A német alattvalók menekülése Portugáliából

Budapest, március 11. (Saját tud.) Berlinből jelentik: Megállapi-
tást nyert, hogy a németeknek sikerült Portugáliából idejekorán el-
menekülniök és Spanyolországba jutniok.

Aknán elsülyedt orosz torpedónaszád.

Budapest, március 11. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik hi-
vatalosan:

„Pugunin hadnagy“ nevű orosz torpedónaszád tegnap Várnánál
aknán elsülyedt. 4 tisztet és 11 matrózt megmentettek.

A németek sikere Reims körül

Tüzérségi harcok a Maasnál.

Berlin, március 11. A nagyhadiszál-
lás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A szász ezredok egészen esekély ves-
teséggel rohammal elfoglalták mintegy 1000
méter szélességben és körülbelül 1 km-
mélységben az erősen kiépített állásokat,
szokban az erdőrészekben, melyek a Reims-
tól 20 km.-nyire északnyugatra fekvő Ville
du Boistól délnyugatra és délre terülnek el.
12 tiszt és 725 főnyi legénység sebesület-
lenül kezünkbe esett. A zsákmány egy
revolvergyűjtemény, 5 géppuska és 13 aknavető.

A Maas nyugati partján kitakarítottuk
a Bois de Corbeaux és Cumieres erdőben
azon fészkeket, melyeket a franciák még
tartottak. A nagy erővel az erdő déli szél-
lén, valamint a tovább nyugatra fekvő né-
met hadállás ellen megkísérelt támadásokat
védő tüzelésünk elfojtotta. A Maas keleti
partján igen élénk tüzérségi tevékenységre
került a sor, különösen a Brastól északke-
lre fekvő vidéken. Vaux falutól és erdőtől
nyugatra a Vosvre síkság több pontján
döntő gyalogsági harc nem volt, azonban
az új folyamán véresen visszavertük a fran-
ciáknak Blensel falu ellen intézett elszige-
telt támadási kísérletét. Védő ágyunk teljes
találata folytán egy francia repülőgép Cha-
tesux Chalinstól délnyugatra az ellenfelek
vonalai között égve lezuhant. A bennülők
meghaltak. Holttestüket és a gép roncsait
mi takarítottuk el.

Keleti és délkeleti hadszíntér.

Nincs ujság. (Min. eln. sajtóosztály)

Csak azoknak a cigarettázóknak,

akik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet:

MODIANO-clubspecialité szívarkahüvelyek



Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem szinnyomás,
de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása: J. D. Modiano

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

A vármegye közügyei.

Az első szakosztály ülése.

Biharvámegye törvényhatósága szerdán tartja meg március havi ülését. A tárgyalás alá kerülő ügyek közül a legfontosabbakkal tegnap foglalkozott az első szakosztály. Az ülésen Pally Lajos elnökölt. Az ügyek legnagyobb része mind vidéki ügy volt, a melyeknek zömét a háboru hozta törvényhatóság elé.

Az elnök első sorban bejelentette, hogy dr Buday József, tekintettel arra, hogy körjegyzővé nevezték ki, lemondott a tisztelhetbeli ügyészi állásáról. A lemondást tudomásul vették.

Váradszentmárton község képviselő testülete elhatározta, hogy a jegyző irodai általányát, tekintettel a mai viszonyokra, 314 koronáról megfelelően felemeli.

Miskolczy Ferenc főispán az általány felemelését szükségesnek tartja. Azonban kétségtelen, hogy az általányt nem csak egyes községekre kell emelni, hanem általános rendezést kell végezni, mert a háboru végével ugy is általános lesz ez irányban a mozgalom. A mai általány összegből ma lehetetlen kijúnni.

A határozatot jóváhagyták.

Sarkad község képviselőtestülete a jegyzők részére 10 százalék drágasági pótlékot szavazott meg és most a határozat jóváhagyását kérte.

Miskolczy Ferenc főispán nem tartja jóváhagyhatónak a határozatot, mert az általán mar adott segélyt a rendszeres községi alkalmazottaknak. Mikor pedig ezt tette, a kormány az volt az intenciója, hogy ezáltal a további drágasági pótlékok megszüntetését fölöslegessé tegye.

A határozatot a szakosztály nem hagyta jóvá.

Érmihályfalva község képviselőtestülete a községnél megüresedett nyilvántartói és ellenőri állásokat nem pályázati hirdetés útján, hanem meghívás útján töltötte be. E határozatot azzal indokolta a képviselőtestület, hogy a főszolgabíró utasította az előjáróságot a meghívás útján való betöltésre. Dobozy Kálmán főszolgabíró a képviselőtestület határozatát megfelelően azzal, hogy ő nem utasította az előjáróságot a meghívás útján való betöltésre. Ezért kéri is, hogy a fegyelmi vizsgálatot indítsák meg a községi jegyző ellen.

A szakosztály a határozat megsemmisítése mellett foglalt állást. A főjegyző ellen fegyelmi vizsgálat megindítását azonban, mivel az a főszolgabíró hatáskörébe tartozik, Dobozy Kálmán főszolgabíróra bízta.

Biharsályi 50 korona évi fizetéssel községi kézbesítő állást rendszeresített. Tekintettel arra, hogy a háboru alatt új állás nem szervezhető, a szakosztály a határozatot megsemmisítette.

Péchy Károly javaslata került ezután tárgyalás alá. Péchy a fegyelmi eljárásra vonatkozó törvény módosítása iránt tett előterjesztést. A javaslatot nagy derűvel fogadta a szakosztály.

Miskolczy Ferenc főispán nem tartja időszzerűnek a javaslat tárgyalását. Az ötlet maga jó, azonban nem lehet azt egy esetből kifolyólag tárgyalás alá venni. Kétségtelen, hogy ma tanítóknak is meg van adva a védekezési mód, a védő vállalás csak a közigazgatási tisztviselőknél nincs. Különböztetés a reform tárgyalása amugy is közből van, ezért a javaslat felett napirendre való térést javasol. A szakosztály ugy is határozott.

Halász Elemér a főszolgabírók iroda-általányának felemelése iránt tett előterjesztést.

Ennél az ügynél ismét Miskolczy Ferenc főispán szólalt fel. A főispán iroda-általányát a mai viszonyokra való tekintettel fel kell emelni. A főszolgabírók munkatöbbletét a saját irodaforgalmával hasonlítja össze. Béke időben a főszolgabírói irodának 1200 ügyirat száma volt, ma 1916 ban, tehát alig 3 hónap alatt, eddig 3600-on felül van az ügyszám. A forgalom megnövekedése kint annál nagyobb. Javasolja, hogy az általánynak 30 százalékkal való felemelése iránt tegyen előterjesztést a vármegye a miniszterhez.

A javaslatot elfogadták.

Friedmann és Schwartz fakereskedők a faáraknak köbméterenként 20 koronára való felemelését kérték. A kérelmet csak részben teljesítette a szakosztály, amennyiben 3000 korona kárpótlást állapított meg úgy, hogy ennek megfelelően emelje fel a cég a fa egységárát. Így mintegy 3 koronával fog emelkedni a fa ára.

A képviselő választók névjegyzékének ellenőrző bizottságába Wallner Ödön utódánál Fászy Lajost hozza javaslatba beválasztandónak a szakosztály.

A német diplomaták távozása Portugáliából.

Budapest, márc. 11. (Saját tudósítók-tól) Lisszabonból jelentik, hogy a német diplomaták Madrid felé elutaztak.

Elsülyesztett olasz gőzös.

Budapest, márc. 11. (Saját tudósítók-tól) Luganóból jelentik: A 4893 tonnás „Luisianna olasz gőzöst elsülyesztették.

A Vörös-Kereszt mai hangversenye

A mai háborus délutánra nem nagy zajjal, de annál nagyobb körültekintéssel és buzgalommal készült a Vörös-Kereszt fáradhatatlan vezetősége. Olyan páratlan tökéletességű műsort sikerült összeállítani, hogy előreláthatólag fényes eredménnyel fog lezajlani a mai háborus délután is.

Az ünnepély fényét értesülésünk szerint gróf Széchényi Miklós megyéspüspök, Miskolczy Ferenc és Hlatky Endre főispánok és Rimler Károly polgármester megjelenésükkel emelni fogják.

A hangversenyt ez alkalommal is a vármegye háza nagytermében tartják. A közönség már azért is nagy érdeklődéssel tekint a mai háborus délutánra, mivel ez az évad utolsó háborus hangversenye. Különböztetés igazi műélvezetben lesz része a közönségnek. Kubinyi László huszárhadnagy, aki a múltkorai nagyszerű szereplése révén ismerős városunk közönsége előtt, a főváros koncertjeinek legkedveltebb számaival fogja előadni: Schubert 1. Sonata, Bériot 7. hegedűhangversenye, Bach Air, Schubert Moment musical. Az előadást nagyban emeli, hogy a rendezőségnek sikerült ismét megnyerni a lírai Operaház kiváló karnagyát, Funkenstein Rezső urat, kinck igazi művészi játékában már több ízben gyönyörködtünk. A műsor második száma Dutka Ákosné és férjének szavalati darabjaival.

Harmadik szám ismét egy kiváló művészi érdekessége lesz a műsornak: dr Krüger Aladárné énekese. Dr Krügerné úrnő szereplése mindig mélyszamba megy városunk hangversenyein „Tosca” operából fogja énekelni a nagy áriarészletet, Patzko Sárika jól ismert ügyes zongorakísérete mellett.

A negyedik pont Brém Lörcine kanonok szabadelőadása lesz „Áldozatok a hazáért” címmel. Városunk kiváló szónokának előadása nagyban fogja emelni az ünnepélyt.

Végül Funkenstein Rezső fejezi be a műsort „Phantasie über Wagner Tristan und Isolde” előadásával.

A nagyteremben a díszítéshez a délszaki növényeket Farkas József műkertész tekintve a jótékony célt teljesen díjmentesen adja. Különböztetés is nagyon izléses lesz a terem feldíszítése. Az ajtók az előadás megkezdésekor be lesznek zárva.

A Vörös-Kereszt vasárnapjai háborus délután céljaira a következő adományok érkeztek: Gyurkovits Kornélné 10 K, dr Fráter Imre 10 K, Br. Lúszinszky Lenke 8 K, Miskolczy Ferenc 6 K, Say Viktor 5 K, Sztaniszlavszky Adolf 10 K, Harmathy Károlyné 8 K. Melyekért a vezetőség hálás köszönetet mond.

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR” helyettesíti a rézgálicot.

A „Peronoszpor” évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor” összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinek rendelkezésére állanak. Egy kiló „Peronoszpor” kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor” ab Budapest 1 korona 50 fillér. Használati utasítással. Legkisebb szállitmányt 5 kilós csomagokban utánvét mellett szállít.

a „PERONOSZPOR” Vezérképviselet Budapest, VII. Damjanich-u. 30.

A Preisz-ügy tárgyalása.

Tegnap hallgatta meg a törvényszék a legfontosabb tanuvallomásokat Preisz Károlyné ügyében. A vádlottak padján egy fekete ruhás nő ül roskadozva. A hallgatóságban előkelő asszonyok serege hallgatja egy család élet megrendítő drámáját. Minden hely el van foglalva: szombat van. Az elnök elrendeli, hogy az intímabb részeket a hétfői kezdődő ülésen zárt tárgyaláson fogják tárgyalni s konstatáljuk, hogy ez az intézkedés nagyon helyénvaló s bizonyára teljesebb világot fog hozni az ügy sok olyan részletére, amit a katonatiszt tanuk nyílt ülésen csak óvatosan kezelhetnek, mert hiszen egy tisztársukról van szó.

A fegyverszakértő.

Szabó János törvényszéki fegyverszakértő kezébe veszi a hatalmas revolvert s többször elcsattanja az elnök felé fordítva. Az elnök figyelmezteti, hogy a föld felé fordítsa a fegyvert. A szakértő elmondja, hogy a fegyver 8 lövetű, 8 milliméteres kalibertű, 25 lépésről célozni lehet vele. Nagyon erős, úgy, hogy lövedéke még esetenként keresztül is oly átütőképességű, hogy irányából el nem tér. A lövés Preiszt elől találta s a löcsatoma irányából azt kell következtetni, hogy a lövés felülről hatolt be, 50 centiméterrel lejjebb jött ki a máj tájékán, s az átellenes falon a földtől 15 cm. re volt a lövés nyoma. A fegyver oly nehéz, hogy egy gyenge kézben a cső lehajlik, mert a cső sokkal súlyosabb, mint az agya.

Szakértőt, mint tanút is kihallgatja a bíróság s eladta, hogy Preisz a hadapródnál részére beszédet 130 koronát, aminek felét csak nagy feyegatóság után kapta meg tőle a tanu.

Pantl Károly tanu elmondotta, hogy 1913 július 1-én Czurda Ernő főhadnagy megbízásától segéd kereste fel Preiszt Molnár Adorján főhadnaggyal, hogy elégtételt kérjenek azért, mert Preisznő jellemtelen gazembernek nevezte Czurdát. Preisz iparkodott békésen elintézni a dolgot s azzal a kijelentéssel tért ki, hogy s felesége annyira ideges, hogy beszámíthatatlan. Ezt a kijelentést jegyzőkönyvbe vették s az ügyet ezzel békésen intézték el. Tanu a hadapródnál tanáraitól hallotta, hogy Preisz többször tettleg bántalmazta nejét.

Ebben az ügyben eljárás másik segéd: Molnár Adorján főhadnagy hadifogoly s a vizsgálóbíró előtti tett vallomását felolvasta az elnök. Ez a tanu azt vallotta, hogy a lovas ügyet jegyzőkönyvvel intézték el, melyben Preisz azt jelentette ki, hogy „felesége beszámíthatatlan, ideges bolond”. A segédek beérték a férjnek ezzel a kijelentéssel s az ügyet békésen fejezték be.

Lövések az éjszakában

Szakály József főhadnagy, gazdasági tiszt volt a következő tanu. Ott lekött a földszinten, a Preiszék lakása alatt. A kérdéses éjjel 11 felé ment haza s a folyosón találkozott Molnár Adorjánnal, aki azt kérdezte tőle, hogy hallott-e segélykiáltást? Még beszélgettek, mikor újra hallották a segélykiáltást: Szakály, maguk vannak ott? Jöjjenek be!

Felrohantunk, s ott találtuk a folyosón Budayék szakácsnőjét, s kérdeztük:

mi történt? A szakácsnő elmondotta: Preisznő künn volt a folyosón, revolver van nála s azt mondotta: férjemet meglőtték, én is végzek ragammal. Míg ezt beszélte, újra lövés dördült el. Bementünk. Az ajtó előtt ott feküdt a vádlott eszméletlenül. Molnár bekiáltott a szobába: Itt vagy, Károly? Az ebédőlőből Preisz gyöngye hangon szólt: Itt vagyok, segítetek! Bementünk. Preisz a padlón feküdt. Molnár kérdezte: mi történt?

— A feleségem lőtt meg. Megmutatta az oldalát, láttuk, hogy a golyó a hátán jött ki. Vízet kért s panaszkodott: Nem akarom senkinek rosszat s így kell elpusztulnom! Jött dr. Halász törzsorvos. Egész éjjel ott maradtam. Preisznőt eszméletre hozták, de állapota nem volt normális. Azt kérdezte: Nincs a férjemnek baja, mert úgy hallottam, feljajdult, mikor magamra lőttem. Fel akart kelni és meg akarta nézni a férjét. A hitvestárs aggódalma látszott az asszonyon. Szavai értelmetlenek voltak, összefüggés nélkül. Elmondta az esetet is, de mindig másképp. Először így mondta el: Férjem rám kiáltott, hogy tegyem le a revolvert s akkor rákiáltottam: Ott maradjon, mert lelvőm. De ezt csak azért mondta, hogy férjét távol tartsa. Másodszor így mondta: engedjenek a férjemhez, hogy megnézzem, mert mikor magamra tartottam a revolvert, feljajdult. Harmadszor így mondta: Dulakodtunk s a fegyver dulakodás közben sült el. Nem lehetett megállapítani, hogyan történt, mert az asszony szavaiban nem volt összefüggés.

Tanu elmondja még, hogy semmi rosszat sem hallott az asszonyról.

Az elnök felhívja a vádlottat, mi észrevétele van?

Preisznő: Semmit sem tudok róla, hogy tanu ott volt akkor éjjel.

Molnár Kálmán tanuvallomását felolvassa az elnök, mert ez a tanu hősi halált halt. Ugyanazt vallja, mint az előbbi tanu, akivel először léptek be a Preiszék lakásába.

Az első segély.

Dr. Halász Géza törzsorvos részesítette s sebesültet az első segélyben.

— Preisz azt mondta belépésemkor: mióta kiabálok s nem hallja senki. Meglőtt a feleségem. Az asszonyhoz mentem s hosszúra kezelés után tért eszméletre. Azt kérdezte: ugyebár nem fog meghalni az uram? Szeretettel kérdezősködött az uráról. Öntudata zavaros maradt, s folyton kérdegette: ugyebár nem lesz semmi baja az uramnak? A hitvestársát szerető asszony nyilatkozott meg a szavaiban.

Elnök: Az asszony milyen állapotban lehetett a lövés pillanatában?

Tanu: Az én véleményem az volt a dolgról, hogy az asszony csak fényesíteni akart a revolverrel, megát sem akarta meglőni, csak arról akarta meggyőzni az urat, hogy kész az öngyilkosságra is, ha nem fogja szeretni az ura. A lövés pillanatában borzasztó izgatott volt — maga az ura mondta nekem — úgyhogy az akaratnak semmi befolyása nem volt cselekvésére. Anyira izgatott volt, hogy bármit történt a lövés, az asszony cselekedete nem volt öntudatos. Az asszony állapota aggasztó volt, a tébolytól féltettem, s az a meggyőződésem, hogy ha magára hagyták volna, beleőrült volna. Csak barátói vigasztalásának lenet tulajdonítani, hogy ez be nem következett.

Elmondja még a tanu, hogy Preisz tett-

legesen bántalmazta nejét ezt hallomásból tudja.

Ezt a tanut még zárt ülésen fogják kihallgatni kedden a házastársak erkölcsi életéről.

Az elnök kérdéseire elmondta még, Preisz halála előtt megbánta, hogy feleségére terhelőleg vallott s korrigálni akarta vallomását. Azt mondotta: — szegény Gizi, nagyon fel volt izgatva. Veszekedtünk, s dulakodás közben sült el a fegyver.

Weisz Albertné arról tesz vallomást, hogy Preisznő többször jött hozzájuk pénzt kérni. Összetett kézzel könyörgött: nagy bajban van az ura, mentjük meg. Nem adtunk. Kétségbeesésében elmondotta aztán, hogy a férje kártyázott, elvesztette a katonai hivatalos pénzt. Megsajnálta. Majd eljött az ura is, s ő is bevallotta, hogy elvesztette kártyán a hivatalos pénzt. Így adtunk kölcsön, hogy megmentsük.

Weisz Albert ügynök elmondja, hogy több ízben jött hozzá az asszony is, Preisz is könyörgött pénzért, mindig azért kért, mert elkártyázta a katonák zsoldját. Ezt maga a hadsereg mondta.

Elnök a vádlottnak: Váradon is kártyázott az ura?

Vádlot: Azt nem tudom. Sokáig ki maradt éjjel, hol volt, nem tudom. Csak tudom, hogy schasem adott pénzt nekem. Hova tette, nem tudom.

A haldokló vádjai.

A legfontosabb tanuvallomás következtetést most. Az elnök Bozóky Gyula honvéd-örnagytól szölitotta.

Bozóky őrnagy: Előadást tartottam a hadapródiakolában dalben előadás után küldönc jött értem, hogy hivat Preisz, mert végrendelkezni akar. A zsidók: ... mentem Preiszhoz. Senki se volt nála. Teljes eszméletlenül volt. Atéreztem a helyzet fontosságát, mert egy haldokló utolsó intézkedéseit kell átvennem s minden szavát feljegyeztem. Preisz beszélni kezdett. Tisztársáiról beszélt, hogy miket, azt nem akarom itt elmondani. Annyit mondhatok csak, hogy feljelentést akart tenni több tisztársá ellen s elmondta a feljelentés adatait. Azt akarta ezzel, hogy én forszírozzam ki a vizsgálatot ez ügyben, ha ő meghal. Olyan tényeket akart feljelenteni, amelyek becsületügyi eljárást vontak volna maguk után tisztársai ellen. Csak annyit mondhatok meg, hogy ez a vizsgálat meg is indult a halál után és fényesen beigazolódt, hogy ezek a vádak alaptalanok voltak.

Tanu felolvassa azt a jelentést, melyet a haldokló utolsó szavairól jegyzete után készített még az nap. Így szólt Preisz: kérettem a százados urat, mert legtöbb bizalmam van benne. Igaz hitem, hogy utolsó kérésemet tisztelni fogja. A drámának lejátsszódását nagyban befolyásolta, illetve annak igaz oka az, hogy engem áthelyeztek. Ez az áthelyezés nagyon igazságtalan volt.

Tönkre tett teljesen. Itt közbevettem a kérdést: Hogyan történt a lövés? Így adta elő az esetet: A feleségem magát akarta meglőni. Megkérdezte: él-e még? Olvasgattam az ebédőlőben és mikor bementem a hálószobába, feleségem ott feküdt ruhástul az ágyon. Mért nem vetkezel le? Ujra visszamentem s olvastam. Visszamentem s mondtam újra: vetkezz le! Erre felkelt s szólt: add ide a kulcsot. Utána mentem s láttam, hogy ott áll a revolverrel. Mit csinál? Hátrált s azt hiszem, azt mondta: hozzá ne merjek nyulni, mert lelő. Szétnyitottam az

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozzuk, hogy Bécsi utunkból hazaérve az ottani kiállítás **legújabb kalap-modelljeit beszereztük** s azokat a Rákóczi-uti Moskovits palotában levő üzletünkben bocsájtjuk k. vevőink rendelkezésére.

Teljes tisztelettel

WESZTFRIED és KMETZ

Telefon 14-46.

ingemet: tessék, löj ide! Elsült a fegyver s éreztem, hogy meg vagyok sebesülve. Azt hiszem, magát akarta meglőni és csak felhevülésében lőtt rám. Meddig élek? Szegény gyermekeim boldogságára esküdhettek, hogy sohasem esaltam meg a feleségemet.

Elnök: Felesége iránt hogyan érzett? Érzett-e bosszúvágyat ellene?

Tanu: Én az ellenkezőt tapasztaltam. Mintha megbánta volna az előző terhelő valóságát s mentetgetni akarta volna nejét, azért mondta: feleségem magát akarta meglőni.

Elnök: Preisz szeretett nem igazat mondani. Nem tette azt a banyomást, hogy nem mondott igazat ekkor sem s azért bánta meg utóbb?

Tanu: Szelid embernek ismertem, de csak felületesen ismertem. Meglepett, hogy én végre rendelkezést vártam s ő csak csupa váddal állt elő tisztársai ellen, s gyűlölettel gondolt tisztársaira. Felháadó volt, hogy mindenkit vádol halálos ágyán, s engem arra kért, hogy rajta legyen, hogy a bűnöket megbüntessék.

Elnök: Miért volt ön iránt bizalommal Preisz?

Tanu: Én bizalmas viszonyban nem voltam vele, nem is érintkeztem vele csak ritkán. Azt mondta, azért fordul hozzám, mert bizalommal van irántam.

Elnök: Nem tudja őrnagy ur, hogy Preisz halála előtt elköltött hivatalos pénzeket?

— Nem tudom, mert nem az én csoportomban volt.

Preiszné edafordul a tanuhoz: Tudja-e őrnagy ur, miért közölte ezeket önnel az uram?

A tanu meglepetve: mert bizalommal volt hozzám.

Preiszné: nem azért... Nem tudom, mondjam-e? Az elnök közbeszól: Ne mondja!

Bozóky őrnagy: Ezek után furesza színben tűnök fel...

Preiszné: Ne gondoljon semmi rosszat őrnagy ur. Legyen meggyőződve, hogy a legnagyobb tisztelettel vagyok iránta.

Az elnök is megerősíti, hogy Bozóky őrnagy szerepe ebben az ügyben minden tekintetben a legnagyobb tiszteletreméltó.

Elnök megkérdezi a vádlottat: Hogyan történt a lövés?

Preiszné: Nem tudom, hogyan folyt le. Hogyan emlékezhetnék! Fenn tartottam a revolvert, s akkor oda ugrott hozzám s ebben a pillanatban egy lángot láttam. Erre a szerencsétlen lángra emlékezem csak.

Az ezredesné vallomása.

Müller Richárdné a következő tanu. Egy folyosón laktak Preiszékkal. Férje parancsnok volt a hadapródiskolában.

— Szaladgálásra lettem figyelmes, katonák szaladgáltak, s lekiáltottam: Mi baj van? Majd lövést hallottam s utána egy kiáltást: Segítség! Meg vagyok löve. 11 óra volt. Beszaladtam, ott feküdt Preiszné az ajtó előtt, a revolver a kezében volt. Majd bementem Preiszhoz. Mikor Preiszt elszállították, akkor beszéltem az asszonnyal. Már akkor eszméletlenül volt, rettenetesen izgatott volt, folyton sirt és az urá hoz akart menni. Én vigasztaltam. Könyörgött: engedjenek az uramhoz, csak azt akarom neki mondani, hogy nem akartam őt meglőni. Bárcsak az Isten erőt adott volna nekem, hogy egy második lövést is tudtam volna tenni magamra. Figyelmez tettem: hiszen kegyed még egyszer lőtt!

Az asszony tagadta: nem, én csak egyet lőttem, mely az uramat találta. Másodszor akartam lőni magamra, de nem tudtam, mert akkor elájultam. Tehát a második lövésre nem emlékezett Preiszné.

Elnök: Mikor megmondta neki, hogy meghalt a férje, hogyan viselkedett?

Tanu: roppantul sirt s mindig azt mondotta: miért nem engedték meg, hogy az uramat meglátogassam?

Elnök: Preiszné hogy mondta el az esetet?

Tanu: Elmondta, hogy rettenetes állapotban volt, mert egész nap veszekedtek. A férje megütötte. Elkéseredettségében arra határozta magát, hogy agyon lövi magát. Kezébe vette a revolvert, hogy magával végezzen. Nyílt az ajtó, férje belépett s azt mondta: Mit csinálsz? Mért akarod agyon löni magadat? El akarta venni a revolvert, az asszony az asztal körül szaladt, az ura utána. Dulakodtak. A férj szétnyitotta az ingát s azt kérdezte: Csak nem vagy anynyira örült, hogy engem meglőjj? Abban a pillanatban elsült a fegyver. Azt mondotta Preiszné, hogy véletlenül sült el a fegyver Határozottan mondom, hogy nem szándékosan lőt, százszor is ismételte ezt, hogy csak magát akarta meglőni. Mikor látta, hogy az ura megsebesült, kiszaladt s segítségért kiáltott. Így mondta Preiszné: Mikor már biztos voltam abban, hogy segítségre jönnek, akkor akartam magamat meglőni, de mielőtt lőni tudtam volna, elájultam.

Elnök: Milyen jellemű ember volt Preisz?

Tanu: Az uramtól hallottam annyit, hogy Preiszék tönkrement emberek, s az ilyen embert nem lehet egy iskolában hagyni tanárnak. Intézkedett, hogy elhelyezzék.

Elnök: a vádlott nő becsületére vonatkozó gyanuzitást nem hallott?

Tanu: Soha.

A tárgyalást ma folytatják.

A Szigligeti emlékünnap furcsaságai.

A budapesti Nemzeti Színház december 8-án ünnepelte Szigligeti Ede születésének százéves évfordulóját. Erdélyi Miklós, aki a Szigligetiről nevezett színház igazgatója, nagyot nézett, mert ő jól emlékezett arra, hogy ez a százéves évforduló két év előtt volt.

Felkereste tehát a Szigligeti-Társaság elnökét Rádl Ödönt, aki ezt felelte:

— Szigligeti Ede, mint őa igen helyesen tudja, 1814 március 8-án született, 100 éves évfordulója tehát 1914 március 8-án volt. Akkor megünnepeltük ezt diszeldadással, szoborral és itt volt Somló direktor is. A Nemzeti Színház tehát két évvel késett a megemlékezésben.

Erdélyi Miklós igazgató tehát a legjobb akarata mellett sem utánozhatja a Nemzeti Színházat. Neki nem lehet olyan egyszerűen tévedni, mert ő Szigligeti Ede színházának direktora. Ezért csak Szigligeti születési napjának évfordulóját ünnepli egy pár napi késéssel, ami azonban nem megy két esztendőre. Ez a születési évforduló a 102-ik lesz s Szigligeti darabban lépnek fel a színészek.

Egy év a Katholikus Nővédő Egyesület történetéből.

Szilágyi Dózsa évi jelentése.

Egy orosz közmondás így jellemzi a nőt: „Ha a nők üvegéből is volna, akkor sem lennének átlátszók.“ Ez kifejezi a nő érzelmevilágának, ha nem is a gazdagságát, de az élénkségét, mozgékonyágát, tulsúlyát. Mermillod biboros egyik beszédében azt mondta: „Az egész világ tapasztalása meg egyezik ama nézetben, hogy a női szív feneketlen és part nélküli Óceán, amelyben igen sokat kutattak, de amely még most is ismeretlen. Hirtelen változik azon izzó hőség és fagyos hideg teljes szélesönd és viharzó orkán, szeliden fodrozó hullám és hegyekbe habzó tajték, mosolygó ég és zivataros éjszaka.“ Ugyanily értelemben, bár más szavakkal ír Nietzsche.

A hivatást, a működés körét a psziché, a lélek szabja meg, amelyben a természet nyilatkozik meg. Nem áll hatalmunkban a természet rendjét megfordítani, törvényeit felfüggeszteni vagy megfélebbezni; nekünk azokat figyelni, érteni s követni kell s így minden természetellenes tett, hivatás, működés önmagában hordozza a gyöngeség, a bomlás, a tragédia esirát.

Változhatik a korszellem, a gazdasági élet, a társadalmi alakulat, még ha egy tomboló forradalom is rizza meg a társadalom alapjait, mikor minden elesöndesül, a természet törvényeinek diadalmas napja sötét fel a romokon és a fékevesztett mámoron.

Akármi szelsőségek között is keresik a mai nő elhelyezkedését, jogait s működését, lehetséges, hogy a tulhajtások érnek el pillanatnyi diadalokat, de állapotát, törvényekké soha se válnak, hanem az egymás ellen törő erőknél az eredője szabja meg azt az irányt, amely a természet törvénye mentén halad.

A nő ott érvényesül legjobban és legeredetiben, ahol az annyi előnyös és hátrányos tulajdonságokkal bíró érzelmevilága nyilatkozhatik meg. Renner népszichológus és nevelő tizenkét pontban állítja fel a női léleknek alapvonásait: ezek közül a férfinnál mélyebb érzés, kifejtetebb érzékenység, erősebb részvét, amelyek a tárgyilagos és következetes gondolkodásnak és akarásnak akadályai, a nőt oly tevékenységre utalják, amelyben a szívnek kell vezetni, tehát szegényügy, ápolás, anya- és gyermekvédelem, patronázs, szóval a mai világtörténelmi idő a nő társadalmi működésének aranykorszaka; ezekben érvényesülhet és fejlődhetik a nő éneje s azért a helyes, az igazi lélektani alapon nyugvó feminizmusnak elveit és működését mindig összhangba kell hozni a nő lelki világával. Ide váz Ellen Kay véleménye: „Éppen abban rejlik a női nem ellen elkövetett igazságtalanság, ha képességeit főleg oly területre kénytelen átvinni, amelyen kényszerítik, hogy a férfikkal vegye fel a versenyt és női sajátosságainak legnagyobb részét felleszteni és értékesíteni nem képes.“

A másik gondolat, amire fel akarom hívni a figyelmet, az egyesületünk vallásos jellegének az értelmezése. Ez a szó: „katholikus“, erkölcsi alapot és irányt jelöl, amelyen lehet állani, lehet követni anélkül, hogy ez kizárna a más világnézet követőivel szemben a megértést, a méltánylást, az eli-ma-

Markovits és Weinberger cég tavaszi újdonságai

megérkeztek

és pedig: felöltők, blousok, pongyolák, alsó szoknyák leibc henek, férfi és női fehérművek, valamint vásznak, divatkelmek és selymek. Közismert női szabósága a legdivatosabb costumöket a legelőnyösebb árban készít.

Telefon 9-011

rest, a tőlük való tanulást a társadalmi működésben. Mi megírás lélekkel szemléljük a feminista működését s bár elvi ellentétei voltak, vannak és lesznek, de ezek nem tiltják meg, hogy az anya- és gyermekvédelmi mozgalmuk előtt tisztelettel ne hajoljunk meg; nem zárják ki, hogy intézményeiket meg; nem akadályozzák, ha hasonló tere át fogunk térni a közeljövőben, hogy felhasználjuk, okuljunk azokon a gyakorlati eredményeken, amelyeket elértek ez irányban.

Egyebiránt amint az egész természet egyhangu lenne, ha nem volna hőség és fagy, hegy és völgy, eső és derült ég, vihar és szélesend, úgy minden haladás megállana, ha nem lennének változatosságok a típusokban. Amint a nem- és erkölcsi különbségek nagy erkölcsi lendítő kerekeket képviselnek az emberiség fejlődésében, úgy a különböző, saját légkörrel bíró autonóm testületek nem tartóztatják fel azt, hanem eredeti gondolatokkal, erkölcsi erővel és irányokkal értékes, változatos s üde lendületet adnak a működésnek s mint a természetben a páratlan sokféleségből alakul ki az elragadó egység, úgy a társadalmi életben is, akármily ellentétesek és sokfélék legyenek is az irányok, egy elvi magaslatról szemlélve megtaláljuk a különféleségekben a harmóniát.

Minden intézménynek a talajból kell kinőni, — a korát meg kell érteni, látni kell, hogy működni és haladni tudjon. Igen sok embernek az erejét a társadalmi működésre, az alkotásokra guszba kötötte a háború s mindent a béke idejére halasztana, — más meg éppen ezt az időt tartja alkalmasnak, hogy a társadalmi életben ne riadjon vissza az alkotásoktól.

A Katolikus Nővédő Egyesület is így szempontból nézte, látta, meglátta és megértette ezt a kort s ennek kiemelkedő eseménye; bemutatott egy páratlan korszerű intézményt: a Szociális Missziótársulatot és megalkotott egy oly hivatalt, amely különösen magán hordozza az apostoli lélek tüzes jgyét, a Katolikus Nővédelmi Hivatalt.

A Szociális Missziótársulat a szociális szellem hódító lelket árasztotta ki, amely a társadalmi működés iránt való érzéket és kedvet a tetőpontra emelte és elvi magaslaton álló kapcsolatot teremtett a Szociális Missziótársulat és egyesületünk közt.

Rónai Petra és Paula nővérek oly becsületos munkát végeztek, egy oly korszakot nyitottak meg az egyesület történetében, hogy ezt nem méltányolni a legnagyobb igazságtalanság; a Szociális Missziótársulat páratlan szellemi és erkölcsi tőkét bele nem kapcsolni a mi egyesületünk életébe a legnagyobb oktalanság volna.

Nem tudom mit magasztaljak a Nővédelmi hivatalban? Azt, hogy veis az egyházi és világi hatóságok rendszert visznek a szegényügybe, vagy azt, hogy 30-nál több urhölgy beállott ezen apostoli hivatal munkásának? Az osztályellentétnek mily elsimításának, az embernek mily páratlan önnevelése ezen hivatalban való működés!

Az egyesület életében tartott értekezletek közt a legértékesebb, a legünnepélyesebb volt az 1915. november 26. szervezkedő értekezlet, amelyen Nagyvárad hölgytársadalmának színe java megjelent s mindnyájukat áthatotta annak a gondolatnak az igazsága, amelyet valakinek a tolla így tolmácsolt: „Aki nem tud áldozatot hozni, aki a kényelmes életben elpohált, aki erő-

sen önző természeténél fogva hiúságának kised bálványait imádjá s folytonosan a személyes megsértődések kavicsain jár, az ne is kezdje meg, mert az első áldozatnál meghátrál.”

Az 1915. november 29-én megoyilt nővédelmi hivatal munkásai nem hátráltak meg az áldozatnál; számuk nőtt, lelkesedésük növekedett és most a nővédelmi hivatal tagjai egy szervezett testületet alkotnak.

Ez a szervezett testület fogadta a Szociális Missziótársulat alapító főnöknőjét Farkas Editet, aki előadásban jellemezte azt a nőt, aki nem egyleti dáma, aki mindenütt és mindenben kicsinyes, hanem azt a nőt, aki nagy látókörrel és erős lélekkel áll a szent ügy szolgálatába s ez az erős lélek az a páratlan érték, amely a Szociális Missziótársulatot minden egyesület fölé, mint versenyen kívül álló, egyháziilag jóváhagyott szervezetet emeli, amellyel való erkölcsi kapcsolatból értékes tudás, páratlan gyakorlat, mély lelkeség, elvi hűség árad. Legyenek ezek az erkölcsi értékek a növédelem terén dolgozó buzgó munkások közkinésévé, hogy minél inkább válják be az éleibe a növédelem ezen nagyszerű szerve, amely most már 2 ügyosztállyal a szegény és al-lásközvetítés ügyével dolgozik s csak az idő kérdése, hogy az egyesületi propaganda is bontogassa szárnyait.

Megértette az egyesületünk e kornak nagy igényeit és mozgalmat indított a fiatal lányok érdekében az Országos Katolikus Nővédő Egyesület átirata alapján, hogy vizsztatassa őket a fővárosba való özőnléstől. „Nincs egy talpalatnyi hely, ahol őket elhelyezhetnők, nincs egy falat kenyér, amelyet nekik juttathatnánk.

Szeretettel és megértett szavakkal fordult az egyesület a közönséghez a hadi árvák érdekében. 20 család jelentkezett, amiben a buzgó lekipásztoroknak van főérdemük; de nemcsak mi nem adhatunk árvákat, hanem ugyszólván senki, amint ezt az árvaszékek adatai is bizonyítják, — mert az anyák ragaszkodtak árváikhoz, — de a nagyobb eshetőség kedvéért nemcsak a budapesti központnak, a Szociális Missziótársulat hadiárvákat nevelő szakosztályának, hanem a megyei árvaszékek is átadtuk a jószívű örökbefogadók nevét nyilvántartás végett.

1915 június 25-én körünkben üdvözöltük a mindig lelkesedni és tenni tudó özv. Bátorhory Nándornét, aki a múlt évben mint az anya és csecsemő védelmi szónoka járta be az országot. Az országnak égető szüksége van egy ily irányú tevékenységre, ez nemzeti feladat, amelynek szolgálatába fog állani egyesületünk is, amint rendszerezni tudja erőit, miután az azóta felvetett nagy terveket a megvalósítás útjára terelte.

Ezen nagy, szemmel látható tevékenység közepette az egyesület nem feledkezett meg, amivel kezdette működését: a leánykörök szorgos ápolásáról, amelyek közül az újrászervezési tevékenységekkel küzdött, végre az Országyitáknál megtalálta a maga meleg otthonát, a hová úgy a vezetőség mint a körbe járó tanítónőjelöltek szívesen fogadták.

Az újvárosiban 50, a váradielenceiben 52 vásárospot töltöttek együtt. Ezek valóban megszentelt vásárospok voltak, amelyek színvonalát különböző tárgy előadások, játékok, vallásos és hazafias ünnepélyek töltötték ki vagy megjelentek helybéli népszerű háborús délutánokon. A nagy lelkesedéssel működő patronesszekon kívül meg-

tisztelték e köröket látogatásukkal özv. Bátorhory Nándorné, dr Hannig Györgyné, Rónay Petra és Paula nővérek, felejtethetetlen emléket hagyva a leikekben.

Ezt a leánykörökben és a nővédelmi hivatalban működő tábort összefüzi egy ifju folyóirat, a Keresztény Nő, amelyet áldozat árán juttat a tagok kezeihez az egyesület, amit még ezen évben is meg fog tozni és a 2 hetenkint tartott konferenciá, amelynek célja ébren tartani azt a lelki mélységet, ami nélkül értékes működés nincs.

Meglehetősen önruralmamba kerül, hogy ne szóljak azokról a nagy tervekről, amelyeket a megvalósításra kitűztünk, de erről, remélhetőleg áldásos működésről a jövő közgyűlésen lesz alkalmunk beszámolni, hisz csak ebben az évben indítottuk meg a mozgalmat.

Társadalmi téren működni — mindnyájan tudjuk és érezzük — nem könnyű feladat; az ember sokszor bálálhannak is mondja. Sok verejték kell kevés eredményért, nagy lelki erő, hogy ki ne dőljön. De mikor szemlét tart az ember egy év eredményén, amikor elmondhatja, hogy a múlt év a nővédő egyesület aranykorszaka, amikor látja a tettekre kész lelkeket, azt mondja az ember lelke mélyén: „Mégis érdemes volt fáradni.”

Foerster egyetemi tanárnak két gondolatával zárom jelentésemet: „Részvét által tudósok lenni ezerszer több mint könyvekből tudósok lenni.”

Az igazi nagy dolgok nem zenebona és óriási tűzijátékok közt születnek, hanem türelmes, hűséges és szorgos munka létesíti azokat.”

Legyenek ezek a gondolatok élő jelszavak egyesületünk működésében.

Az olaszok megtorpantak.

Elő Vilmos őrmester hangulatos, szemléltető leírásából már közöltünk egy részletet. A vitéz katona, aki a háború kezdete óta a fronton küzd, az olaszoknak egy visszavert éjjeli támadását írja le a következő levélben, amely színes képet ad az olasz fronton végbemenő nagy eseményekről s katonáink emberfeletti hősiességéről.

A levél érdekes részlete ez:

A tábornok ur 25-én éjjel szemlét tartott az első vonal csapatai felett és én lettem melléje kirendelve. Bár előtte való délután az olaszok erős támadást intéztek a megszemlélendő állás ellen és a foglyok vallomásaiból kitudódott, hogy azt hajnalban még nagyobb erővel meg fogják kísérelni a szemle mégis meg lett tartva. Elég csendben folyt le, csak néha-néha bugott el a fejünk felett egy egy golyó úgy, hogy az ember szinte kedvet érzett hozzá, hogy a sapkájával egy pár ilyen vaseserebogarát lössön. Mivel ez a nagy csend a foglyok vallomását a hajnali támadást illetőleg csak igazolta, a tábornok ur elhatározta, hogy kimarad és bevárja annak az ugys biztosra vett visszaverését. Lementünk egy gránát biztos kavernába, ami az ezredparancsnokság és a tartalékok részére van az állások hátamegett kiépítve, hogy ott pihenjünk egy kicsit, amíg kezdődik a cécó.

Ledőltem egy szalmagyékényra, ami ott a kavernákba a legénységnek fekvőhely gyanánt szolgál, de a kíváncsiság nem ha-

Hozassuk haza elesett hőseinket!

Kedvezményes fuvardij mellett eszközli, a szükséges engedélyeket és okmányokat jutányosan megszerzi.

Hazai föld

harcotéren elesett hősök exhumálási és hazaszállítási vállalat Budapest VIII. Rákóczi ut 23. I. emelet 16. Előnyös költségvetés díjmentesen.

Bővebb felvilágosítást ad Csillag gyógyszertár Nagyvárad, Zöldfa-utca. Telefon 552.

gyott nyugodni és kimásztam az első vonalba, hogy ott figyeljem, hogy mi fog történni.

Lassankint hajnalodni kezdett, a hold és csillagok folyton jobban és jobban vesztettek a fényükből. Mind erősebben és erősebben kivehetőek voltak az előttünk elterülő terepen levő körakások és az olasz rajvonalak mellvédjei ködfátyollal körülvéve, melyek a reggeli csendes szellőtől hajtván fel és le táncoltak, mintha az elesettek szellemei volna az uszályos ruhában, amely tánchoz a drótkadály előtt fekvő sebesültek szolgáltatták a zenét.

Egyszerre csak a horizont sötét alja rózsaszínűvé kezdett válni. Ez a szín folyton erősebb és erősebb lett a láthatár szélén uszály felhők szélé, már vérvörösnek látszott, mintha csak jelképezni akarná a közelgő véresőt és hogy mindez még megkapóbb legyen, mintha minden élet megszűnt volna: mély csend borult az egész tájra.

Ez a csend azonban nem tartott sokáig, nemsokára megkezdődött az élet mindkét oldalán. Sisteregve, sziszegve, majd búgva, jajgatva röpködtek át a fejünk fölött a reggeli üdvözlések az egyik fronttól a másikra, néhány perc után pedig megkezdődött az olaszok által ennél a frontnál a tüzérségi előkészítés. Ha eljön a végítélet napja, akkor sem lesz nagyobb zaj és felfordulás, mint amilyen most itt kezdődött. Akik egy ilyen tüzérségi előkészítést végigájtak, azok megszenvedtek minden eddig elkövetett bünyükért és a poklot csak kabarcának fogják tekinteni. Az egymásután lecsapódó gránátok miatt azt hinné az ember, hogy talán a kőszikla gyuladt meg és az ég. És a mieink mégis a lövésekhez lapulva, a fegyvert készen tartva csak az előttük levő terepet figyelték, alig méltatva figyelemre a körülöttük tomboló poklot, mert a tüzérségi előkészítéssel egyidejűleg megkezdődött az olaszoknál a felfejlődés.

Először csak egy-két árnyat lehetett látni, amint egy pár ugrás után magát a földre vetette, hogy onnan ismét előbbre kusszon. Egy párnak a most beosztottak közül már viszkedett az ujja, hogy a billentyűt megrántsa, de az öregek szemmel leintették őket. Hiszen még 200 lépésen túl volt az ellenség és a 20. hadosztály hiv maradt a jelszavához: „100 lépésen belül 5 golyó.”

Most hirtelen megszűnik a pokoli zaj is ami még az előbb tombolt. Az olaszok beszüntették a tüzérségi előkészítést, abban a hiszemben, hogy a lövészárok már rohamérett lett, abban alig van élőlény. Pedig épp az ellenkezője történt az erős tüzérségi tűz enyhülése után megkezdődött a rajvonal sűrítése. A tartalék egy részét szintén az elsővonalba vetették.

Ebben a kis szünetben ismét az előttem fekvő csodálatos kép ragadta meg a figyelmem. A messze elnyúló fennsík, amelyből itt-ott bástyaszerű kőfal emelkedik, azonnal pedig az Isonzónak a feljövő nap által vörösfényűre festett kigyózó vonala.

A terepen elterülő ködfátyol sűrűsödi és emelkedni kezd, mintha összpontosítva a nappal akarna harcba szállni. Már-már győzedelmeskedni kezd, ismét gyenge homály fedi a tájat, amikor egyszerre a napnak szövetségese támad a folyton erősödő reggeli szélben, amely a köd közé furva magát azt szétszakítja. És hogy ennek a küzdelemnek annál harciasabb színe legyen körülöttünk mint a jégeső hullott az ellenséges gyalogsági golyó.

Eppen ideje volt, hogy a terep tisztán álljon előttünk, mert míg az előbbi küzdelem tartott a köd leple alatt az olaszok közelebb és közelebb nyomultak és egyesek már nem messze voltak a drótkadályainktól, míg hátrább a vonalaikból mint valami boszorkányüstből folyton újabb és újabb csapatok ugráltak elő.

Egy pillanatnyi feszült csend, a fejünk felett egy pár susterő hang, a tüzérségünk megkezdte működését, hogy tüzzel árasssa

el az olaszok visszavonulási útját és a pótlást megakadályozza. Egy pár „Avanti” kiáltás és ezzel egyidejűleg nálunk a tüzelés megkezdése. Az ily rövid távra ötször egymásután leadott ösztűz és az utána következő gyorstüzelés megtette a hatást. Az olaszok — ami ilyenkor a támadó félre a legveszedelmesebb — megtorpantak, ezzel a támadás ereje megtört és a tüzérségi tűz által támogatott puska és géppuska tüztől hajtván, sebesültek és halottjaik hátrahagyása mellett hamarabb visszakerültek az árkaikba, mint amennyi időt a felfejlődésük igéybe vett és ott mint a szekerat ugató kutyák, mérgökben ismét óriási tüzet indítottak frontunk ellen.

Szinte jobb szerettem volna idekint maradni, mint a nehéz tüzérségi tűz alatt álló állomáshelyünkre visszamenni, de hát mindenki ott kell helyt állani, ahová rendelés és így igyekeztem, hogy az ezredparancsnokság kaverájához visszakerüljek, mert azt biztosan tudtam, hogy a táborok ura a támadás visszaverése után azonnal visszaindul. Sikerült is éppen a kellő időben visszakerülnünk az utra, ahova már gyalogsági lövedék nem ér el, de ami annál inkább erős időnkint tüzérségi tűz alatt áll.

Hátra hagytam a fiukat, akik annyit szenvednek és akikről talán odahaza a tömeg sllig emlékszik meg, hiszen otthon a nyugodt lakásban a drágaságon kívül alig emlékeztek valami a háborúra. Ott ugy vannak vele, mint itt a természet. Ez sem veszi észre, hogy háború van, hogy az enyészetnek van itt a világa, megy a maga útján tovább, hogy mi történik másutt, azzal nem törődik. A falvak körül virágozik a barackfa, szőlőfa, a földiken nyílik a tavaszi virág sokszor közvetlen a gránátlyukak mellett. Bár megteremné a fa a gyümölcsöt és ez a sok szenvedés is és jóna el minál előbb a termékenyítő béke.

Utközben szedtem egy pár ilyen tavaszi virágot és emlékül laprészeltve hazaküldöm, adja a jó Isten, hogy minál előbb én is gyönyörködhessem otthon benne.

Az új címer a pénzermeken.

A pénzügyminiszter a következő hirdetményben közli az új címer alkalmazását a pénzermeken:

Miazazoknak a magyar veretű koronaértékű pénzermeknek veretésénél, amelyeken a magyar szent korona országainak egyesített címere a címertartó angyalokkal látható, ezentúl a magyar szent korona országainak az 1915 ik évi október hónap 15 én kelt legfelsőbb kizirattal megállapított új címere fog alkalmaztatni:

Szintugy mindazon osztrák veretű érmeknél, amelyeken a császári sas látható, jövőre az osztrák tartományok új címere fog alkalmazást nyerni.

* **Husvétli Karneval Nagyváradon. Aszódi Mihály** cukorka, kávé, tea és déligyümölcs üzleteibe az összes bűjti konzervált halak és husvétli tojás cukorkák szebbnél-szebbek megérkeztek. Az árak még az előbbieknél, rakláron nagy mennyiségű áru, üzleti vállalatom központi főüzlet Kossuth-utca Sas palota, I. fiók Sas passzage, II. fiók Zöldfa passzage a kabaréval szemben teljesen ujjonnan átalakítva, úgy hogy a legkényesebb igényű cukorkavevők is, legfinomabb bonbonjait megtalálhatja, III. fiók Rákóczi-ut Csokoládé király Osolya zárda épület, Kugler Gerbaud bonbonok főraktára, IV. üzleti vállalatom triezsi kávé és teabehozatal szintén az Osolya zárda épület Csokoládé király mellett. Telefon főüzlet 635, fiókok telefonja 610. Bűfőző cukorka előjgyezést elfogadok főüzletomban. — Nagyban: hisvétli tojás és csokoládé, kávékrém, nápolyi és az összes cukorkákból és halakból. Kondenzált tej, „Berna” védjegyű kapható. **Aszódi Kossuth-utca.**

Elnöknövásztás a Kath. Növédő Egyesületben.

A hatalmas lendületnek indult nagyváradai Katholikus Növédő Egyesület tegnap tartott közgyűlésén töltötte be az özv. Óváry Sándorné lemondása folytán megüresedett elnöki székét a városháza nagytermében.

Előkelő hölgyeink közül mintegy 70 tag jelent meg s ezeken kívül a helybeli plébánosok, Szilágyi Dózsa prem. tanár, egyl. titkár és Gálffy Sándor főreáliskolai hittanár voltak jelen.

Az elnöki tisztség betöltésére özv. Grunvald Henriknét kérték fel, aki a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Mély tisztelettel üdvözlöm mindnyájukat, akik kedves jelenlétükkel megtisztelték egyesületünket. Amikor a hajó vihartól felkorbácsolt tengerre jut, akkor van leginkább szükség bátor szívre, erős kézre és hűségre. Ez a hűség az, ami a jelenben eltölti lelkem s ami annak a hangsúlyozására bíz engem, hogy az egyesület magas célja mellett minden személyi érdekek el kell törpülni s ennek a gondolatnak kell vezetni mindnyájunkat ezen a közgyűlésen is, hogy ennek méltóságos lefolyását biztosítsuk.

Tudomásuk van — úgy hiszem — mindnyájuknak, hogy özv. Óváry Sándorné lemondott. Mindent megtettünk, amit a kötelesség és illem parancsol, hogy a lemondás visszavonására rábíruj, azonban nem sikerült.

Mivel a válság az egyesületnek kárt okozna s a választmány nagyon megfontolta az egyesületnek minden személyen felül álló érdekeit, azokat a nagy terveket, amelyek foglalkoztatnak bennünket, azért kérem a közgyűlést, hogy a választmány egyhangu határozatát, amelyenél fogva özv. Óváry Sándorné lemondásának elfogadását ajánlja, szíveskedjék elfogadni. Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy a választmány egyhangu határozatát szíveskedjék tekintetbe venni és lemondást fogadjon el.

A gyűlés tagjai a lemondást elfogadták.

Elnöknő: Tehát kimondom, hogy a közgyűlés özv. Óváry Sándorné lemondását elfogadja. Azt hiszem, bátran kijelenthetem, hogy Óváry Sándornéra különösen dicséretreméltó, hogy egy oly egyesület élére állott, amelyet kezdetben nem értettek, inkább félreértettek, amelynek célja a legnehezebb és legnemesebb: az emberekkel való foglalkozás s özv. Óváry Sándorné a legnagyobb buzgósággal törekedett e nemes hivatásnak megfelelni. Odaadó tevékenysége mellett anyagi áldozatokkal is megmutatta az egyesület iránt való ragaszkodását, amiért munkatársai szeretettel fogják az első elnökük buzgóságát s személyét lelkükben megőrizni. Nagy szeretettel csüngött a leánykörök tagjain, akiknek minden örömeiben és fájdalomában tudott osztozkodni; egyszerű otthonukban is felkereste őket s ahol kellett, szívesen segített. Takálja lelke örömeit és jutalmát a jótettekben, amelyek a legértékesebben öröklítik meg nevét; különösen mint tiszteletbeli elnöknő tovább is szoros kapcsolatban marad az egyesülettel.

Remélem, hogy a közgyűlés óhajának tesztek eleget, amikor indítványozom, hogy válasszuk meg az egyesület tiszteletbeli elnökévé iktassuk érdemeit jegyzőkönyvbe. Éljenzés. Tehát kimondom, hogy indítványomat a közgyűlés egyhangulag határozattá emelte.

A választmány ugyancsak egyhangulag állapodott meg az elnök jelölésében. Újra hangsúlyozni kívánom, hogy a választmányt ebben tisztán elvi szempontok vezették. Megfontoltuk azokat a nagy feladatokat, amelyek előtt állunk; nem hagyhattuk figyelmen kívül azt, hogy mily szép és nehéz hivatás vár az elnöknőre, hogy a munka-

társakat szeretetre méltó modorával és okosságával összetartás: mindezeket átgondolva a választmány egyhangulag abban állapodott meg, hogy a közgyűlésnek Eleméry Ferenc meg, aki eddigi működésével és népszerűségével biztosít bennünket, hogy az ő elnöksége valóban az egyesület javára fog elnökölni, tehát kérem a közgyűlést, hogy egyhangulag válassza meg.

Hosszas éljenzéssel fogadták az elnököt, aki erre Eleméry Ferencét az egyesület egyhangulag megválasztott elnökének ajánlotta ki s felkérte Pallay Lajosnát, dr. Fráter Imrénét, özv. Olasz Ákosnét és Balogh Barnánét, hogy szíveskedjenek az új elnököt erről értesíteni és a közgyűlésre meghívni.

Pár perc múlva a terembe lépő új elnököt lelkes éljenzéssel fogadták, s özv. Grunwald Henrikné a következő beszéddel üdvözölte:

Tisztelettel és szeretettel értesitem Nagyságodat, kedves munkatársunkat, hogy egyhangulag elnökünké választottuk. Amikor ezen alkalommal először üdvözöltem, biztositom mindnyájuk nevében, hogy a legnagyobb szeretettel fogjuk támogatni és szívből kívánom, hogy elnöksége váljék az egyesület javára és dicsőségére.

Isten áldessa sokáig! Kérem, foglalja el az elnöki széket.

Eleméry Ferencné őszinte szívből, bizalommal és kedvesen fogadja el a megválasztást az elnöki székre s jól érik szívének a megnyilatkozott szeretet személye iránt. Nehezen fogadja a megtiszteltetést, mert szívesen maradt volna rendes tag, mivel tudja, hogy érdemesebbet is választhattak volna az egyesület élére. Ő mindössze csak 3 hónap óta vesz részt az egyesület munkájában. Mindent elkövet, hogy a bizalmat kiérdemlje. A volt elnököt példáját igyekszik követni, hogy miként szolgálja a népvédelmet s a család otthon ügyét. A program többi pontja a jövő zenéje. Az egyesület tagjait kell szaporítani, hogy minél jobban teljesíthesse nemcsak feladatait. Az anya- és csecsemővédelem a mai nagy világháború következtében a legszükségesebb szociális kérdés. Hiszi, hogy ezt minden anya igyekszik teljesíteni. Jobban pedig nem teljesíthetjük kötelességeinket, mintha a házárt küzdő katonák családjait segítjük. A patronage, irodalmi bizottság szintén a teendőkhöz tartozik, hol szakkérdéseket hoznak felszínre. De ezek későbbi dolgok, mikor az erők felszabadulnak. Újból köszönetet mond megválasztásáért.

Ezután Szilágyi Dózsa titkár olvasta fel magvas jelentését, melyet lapunk más helyén közlünk. A jelentést élénken megélték.

Özv. Grunwald Henrikné terjesztette elő az egyesület zárszámadásait, amely szerint a bevétel 4647 K, a kiadás 2659 K, az egyesület vagyona 1915 végén 5951 K 24 f. A havi névelési hivatal bevétele 2138 K, kiadása 869 K volt.

A pénztári jelentést és zárszámadásokat elfogadták s a felmentvényt megadták.

A közgyűlés a Cseléd-Otthon felállítására az elnökségnek a felhatalmazást megadta.

Ezután a választmányt a következő tagokból megalakították:

Buzássy Albertné, F. Mikussay Margit, özv. Grunwald Henrikné, Kazinczy Mária, Kovár Ili, özv. Olasz Ákosné, Sándor Albertné, Sándor Klára.

Választás folytán tagjai a választmányoknak: Balogh Barnáné, Dr. Bundala Mihály, özv. Buljovszky Józsefné, Des Echerolles Kruspér Gilbertné, özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, dr. Fráter Imréné, Fröhlich Jánosné, Gabrielly Lajos, Gálly Sándor, özv. Gedeon Lászlóné, Halász Gyula, Harmathy Károlyné, Dr. Imrik Gusztáv, Imrik S. Zoltán, dr. Karácsonyi János, dr. Königswarter Melanie, dr. Krüger Aladár, dr. Lestyán Endre, Markovits Antalné,

Meluch Lajosné, dr. Molnár Imréné, Murasan Valérné, özv. Nagy Odóné, Pallay Lajosné, Somogyi Gézné, gr. Stubenberg Józsefné, (Székelyhid) Szabados Pálné, dr. Szandtner Pál, Száhlender Károly, özv. dr. Személy Kálmáné, Varró Domokosné, özv. Várszeghy Lajosné, Vucskics Julia.

Elnököt kérte a választmány tagjait, hogy az üléseken mindig pontosan jelenjenek meg.

Ezután Imrik S. Zoltán th. kanonok poetikus szép beszédben indítványozta, hogy az elnökségnek, Szilágyi Dózsa titkárnak, a pénztárnoknak és azoknak, akik a védőirodában oly nagy buzgalmat fejtettek ki, a közgyűlés hálás köszönetét fejezze ki. Az indítványt elfogadták.

Szilágyi Dózsa lelkes beszédben emlékeztet meg Grócz Béla nagyprépostrol s indítványozta, a kiváló áldozatkész és a kor szellemét megértő főpapnak mondjon a közgyűlés hálás köszönetet, amelynek átadásával őt bízzák meg.

Eljenzéssel elfogadták s ezzel a közgyűlést az új elnök berendezte.

Március Idusa.

A nagyváradi kir. katolikus tanítóképző Pázmánykőre és gyakorló iskolája az intézet nagytermében 1916. március 15 én délelőtt 9 órakor bazafias ünnepélyt tart. A műsor a következő:

1. Himnusz. Kétszólamú ének. Takácsy Béla III. éves tanítójelölt harmónium kísérete mellett éneklék a gyakorló iskola növendékei.

2. A vándor madár. Irta Ábrányi Emil. Szavalja Krisztián János II. éves tanítójelölt.

3. Kossuth induló. Ének- és zenekarra alkalmazta Resch Mihály. Előadja az önképzőkör ének- és zenekara.

4. Két csapat. Irta Vértessy Gyula. Szavalja Gyeuge Pista gyakorló-iskola III. o. tanuló.

5. Lobogjon a magyar zászló. Kétszólamú ének, zene kísérettel. Éneklék Altóder Endre, Bittenbinder János, Resch Lajos és Takácsy Géza gyakorló iskolai tanulók hangszeren: kíséri Schmelzer Béla, Péter Gergely, Timár Ernő, Benze József, Marschal József és Takácsy Béla tanítójelöltek.

6. Ünnepi beszédet mond D. Mészáros Gyula, a Pázmánykör ifj. elnöke.

7. Mi a magyar? Éneklék a gyakorló-iskola, harmóniumon kíséri Takácsy Béla.

8. Nótázó legények — Ha megjönnek... Szavalják: Vámosy Margitka és Seenger Jolánka I. o. tanuló.

9. Néhány szó a gyermekekhez. Közben: Talpra magyar! Éneklék a gyakorló-iskola tanulói. Föl a szent háborúra! Irta Petőfi Sándor. Szavalja Resch Sándor gyak. isk. II. o. tanuló; Kossuth Lajos... éneklék a gyak. isk. tanulói.

10. Boldogságon anyánk. Kétszólamú ének Takácsy Béla harmónium kíséretével éneklék a gyak. isk. tanulói.

11. Kedves Pálék. Irta Patyi István. Szavalja Rozsnyai Pista gyakorló iskola III. o. tanuló.

12. Szózat. Kétszólamú ének. Éneklék a gyakorló iskola növendékei, harmóniumon kíséri Takácsy Béla.

13. Milliók hirdessék. Irta Ábrányi Emil. Szavalja D. Mészáros Gyula a Pázmánykör ifj. elnöke.

14. Rákóczi-induló. Ének- és zenekarra alkalmazta Resch Mihály. Előadja az önképzőkör ének- és zenekara.

Március 15-ikét, a szabadság ünnepét a nagyváradi premontrei főgimnázium ifjúsága is meg fogja ünnepelni. Szerdán délelőtt 11 órakor a Katb. Kör Szent László nagytermében ünnepélyt rendez. Az ünnepélyre a

belépti díj: ülőhely 40 fillér, állóhely 20 fillér. A műsor a következő:

1. Csokonai-nyitány, Kéler Bélától. Előadja Kovács Kandid prem. tanár vezetésével a főgimnázium zenekara. Zongorán kíséri Resch Mihály zenetanár.

2. Ünnepi megnyitó. Tartja Balogh János VIII. o. t.

3. Talpra magyar! Szavalja Kiss Kálmán VIII. o. t.

4. Honfi imája, Belezsny Antalától. Előadja Kovács Kandid prem. tanár vezetésével s főgimnázium férfikara.

5. Ünnepi felolvasás. Tartja Richter Béla VIII. o. t.

6. Csak egy éjszakára, Gyóni Gázától, szavalja Vidlicska József VII. o. t.

7. Rákóczi induló. Előadja Kovács Kandid prem. tanár vezetésével a főgimnázium ének- és zenekara. Zongorán kíséri Resch Mihály zenetanár.

A jövedelmet a harctéren elesettek árva részére fordítják.

Az olasz közs. polgári leányiskola 1916. március 15-én d. u. 4 órakor, a Ritoók-utcai iskolában tartandó ünnepélyének műsora a következő:

1. Himnusz.

2. Március üdvözlése. Anthologia. Szavalják: Losoncy Etelka, Sziachó Kató, Engel Lili, Hitter Lujza, Kálmán Zsuzsika, Sét Etelka és Rosinger Klára.

3. Ünnepi beszéd, tartja: Pásztor Magda.

4. Smidt szonata, zongorán előadják: Örómy Margit és Pásztor Edit.

5. A nyolc madár (a szövetségesek himnuszai) Székely Lili mesele. Török: Keztyüs Viola, német: Palotai Boriska, magyar: Rosenberg Margit, bolgár: Olty Emmi.

6. „Vólnék király“ Mendelssohntól, karének.

7. Önkéntes rőszereg. Altai Margittól, előadják: Edelmann Hedvig, Bernáth Róza, Fridländer Juliska, Bartos Alice, Közepessy Piroška, Reichard Irén, Grosz Olga. Zongorai generális: Grosz Róza: Borosa: Örómy Margit.

8. Rákóczi bucsuja, dr. Kaesóh Pongrác-tól. Éneklék Lövey K.

9. Ima Szávay Zoltántól. Mondja Keryes Blanka.

10. Szózat.

A nagyváradi Felső Kereskedelmi fiúiskola Széchenyi-önképzőkörre s Felső Kereskedelmi Leányiskola növendékeinek bevonásával március hó 15-én, a Katolikus Kör Szent László termében a 4. honvéd gyakorló-iskola rokkantjainak és az elesettek hozzátartozóinak segélyezésére létesített legénységi segélyalap javára rendezti bazafias emlékünnepét. Belépőjegy személyenként 40 fillér. Deákjegy 20 fillér. Az ünnepély kezdete délután 3 órakor. A műsor a következő:

1. Himnusz. Éneklék az ifjúsági énekkar.

2. Pótlógus. Irta Papp Lajos II. o. t. Szavalja Eszenyi Margit II. o. t.

3. Tavasz dal, Mendelssohntól. Hegedűn játsza Kálmán Endre II. o. t., zongorán kíséri Bleyer Pál I. o. t.

4. Magyarok. Költemény Kiss Mányhértől. Szavalja Kellner Ernő I. o. t.

5. Magyar ábránd Bloch Józseftől. Hegedűn játsza Kramer Ödön II. o. t., zongorán kíséri Szirmai Lajos III. o. t.

6. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Kohányi Rezső, a Széchenyi Önképzőkör tanár-lelőke.

7. Áldd meg Isten a királyt. Dal dr. Szemetry Gézától. Éneklék az ifjúsági énekkar.

8. Hareba induló harangok. Költemény Vargha Gyulától. Szavalja Wéber Rózsai I. o. t.

9. Rákóczi egyveleg Kéler Bélától. Hegedűn játszzák: Kálmán Endre, Krámer Ödön és Markovits Jakab II. o. tanuló. Zongorán kíséri Szirmai Lajos III. o. t.

10. Csak egy éjszakára. Költemény Gyóni Gézától. Szavalja Horváth Géza II. o. t.

11. Mi a baza? Melodráma. Írta Ábrányi Emil, zenéjét szerezte dr. Horváth Ákos. Szavalja Kálmán György II. o. t., zongorán kíséri Szirmai Lajos III. o. t.

12. Klapka-induló. Énekli az Ifjúsági énekkar, zongorán kíséri Füstös Gyula ur.

..HIREK..

* **A Katolikus Kör közgyűlése.** Ma délelőtt 11 órakor tartja a Kath. Kör rendes közgyűlését a Kör Szent László-terében. A közgyűlésen egyúttal tisztújítás is lesz. A tagokat kéri az elnökség a pontos megjelenésre.

* **Dr. Dayka Endre előadása.** Dr. Dayka Endre rendőrkapitány tegnap délután 6 órakor a rendőrség tisztikara előtt igen érdekes előadást tartott a vidék három nagyobb városának, Arad, Szeged és Temesvárnak rendőrségéről. Személyes tapasztalatai után tartotta előadását, részletesen foglalkozott mindegyik rendőrség szervezetével, azok vezető emberével. Rámutatott mindegyiknél az illető rendőrség gyakorlati szervezeti részre, de kifejtette azokat a fogyatékoségeket, amelyeket sajnos, minden vidéki rendőrségnél megtalálhatunk. Minden rendőrségnél más-más a hiba, de mindenütt felalható valami hiányosság, amely foltozásra vár. Ami pedig e hibákat kiküszöbölni tudná, nem más, mint a vidéki rendőrség államosítása. Az érdekesen vonzó stílusban előadott tanulmányt a hallgatóság amelyre körében Czövek Sándor budapesti rendőrkapitány is jelen volt, zajosan megtapsolta.

* **A Kath. Kör vetítő-estje.** A katolikus Körben március 14-én, kedden délután nagyérdeklődéssel vetítő est lesz. A *Fáraók országának* színes, kelleti, exotikus felvételei kerülnek bemutatásra. A felolvasást e remek képekhez Szilágyi Dózsa prem. r. kanonok tartja, aki személyes és bő tapasztalatairól számol be a közönségnek.

* **Boroevics Szvetozár kitüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király bajnai Boroevics Szvetozár ayalogsági táborokot a legfeljebb dicsérettel elismeréssel tüntette ki.

* **A Katolikus Kör közművelődési előadásai** során pénteken ismét rendkívül magas nivóju, változatos műsorról lép a vezetőség a közönség elé; maga a műsor és a szereplők egyénisége a legteljesebb sikert biztosítják.

A műsor a következő:

1. Lányi: Intermezzo es dur és e moll. Zongorán: Gedeon Ilonka.
2. Szavaltatarija Polgár Mariska.
3. Ohlschlager: Hárfa trio hegedű és cellóval.
4. Az emberi nem egysége. Előadja: Dr. Géczy József.
5. Pirani: Gavotte. Két zongorán előadják Petróczy Alina és Steinbacher Adi.

* **Az új katonai előadók a mezőgazdasági munkabizottságban.** A honvédelmi miniszter tegnap értesítette a vármegyét, hogy a mezőgazdasági munkabizottságba két új előadót nevezett ki. A két új katonai előadó Cifra Kálmán főhadnagy és Reidner Gyula hadnagy. Az előadók már meg is kapták a megfelelő munkabeosztást és szabályokat. A bizottság már megkezdte működését.

* **A Katolikus Népszövetség márciusi ünnepélye.** Március Idusát az idén a Katolikus Népszövetség nagyváradi szervezete a rákövetkező vasárnap, március 19-én tartja meg, délután 5 órakor a Katolikus Kör Szent László-terében. A rendkívül gazdag, ragas színvonalu műsor keretében az ünnepi beszédet Szent-Királyi Zoltán bihari plébános, volt országgyűlési képviselő, a kitűnő szónok tartja, a kinek pompás beszédei már nem egy ízben gyújtották lelkesedésre a Katolikus Népszövetség ünnepélyeinek közönségét. A meghívók már benyomattak, a csoportvezetők szívekedjenek azokat a mai nap folyamán a Népszövetségi Otthon gondnokától átvenni. Fernartott helyek kedden délelőtt 9 órától kezdve a Tiszántúl kiadóhivatalában megválthatók.

* **A Vörös-Kereszt Egylet rendkívüli közgyűlése.** Ma déli fel 12 órakor tartja a Vörös-Kereszt Egylet rendkívüli közgyűlést a városbáza tanácssterében. Ezt megelőzőleg 11 órakor választmányi ülés lesz. A közgyűlés tárgya lesz: tiszteletbeli tagválasztás és delegátusok választása a Vörös Kereszt Egylet budapesti központi nagygyűlésére.

* **Lassan kezdünk szántani.** Gazdakörökből kapjuk az értesítést, hogy a szántás a vidéken nehezen indul meg. A munkaeső kevés — hadifogoly munka. Jól tudják a birtokosok, hogy új szabályzat készült a hadifoglyok szétosztására, de is jelentették igényüket, de a szervezés lassan megy s lassan indul meg a produktív munka. Hadifoglyra van szükség, még pedig gyorsan, hogy megkezdődjék a szántás-vetés.

* **Lengyel Menyhért nem indított sajtópert.** A Tiszántúl megírta, hogy Lengyel Menyhért szimuláló új darabjának: *A táncosnőnek* ötlete egy francia darabtól való, amelynek címe: *Montmartre*. Ezt az eljárást mi nem tartottuk a nemzetközi erkölcsi morállal meggyezőnek, sőt a háberus erkölcsök között sem helyesnek, s azt hirdettük, hogy a gondolatot legalább ellenségeinktől nem szabad kölcsönvenni. Lengyel Menyhért ezen cikkre kijelentette a 8 Órai Újságban, hogy „átadta ügyvédjének” az ügyet. Ez sajtópert jelent rendes fogalmak szerint. Mi kijelentettük, hogy álljuk a pert s az eredeti francia szöveget átadtuk Rekosai Jenő főrendbírási tagnak összehasonlítás céljából. A Tiszántúl cikke 1915. december 8-án jelent meg, Lengyel ur nyilatkozata 1915. december 11-én. A vád beadására kitűzött 3 hónapi határidő tehát letelt. Sem a királyi ügyészségen, sem a vizsgálóbíróknál, sem a királyi törvényszék főljajstromirodájában nem találtunk olyan beadványt, amely Lengyel Menyhértől származott volna s a Tiszántúl ellen irányulna. Lengyel Menyhért tehát nem indított ellenünk sajtópert. A párisi zugirodalom átültetése ellen emelt tiltakozásunk igazsága és jogossága kétségtelen. E kötelességünket — minden terror ellenére is — mindig teljesíteni fogjuk.

* **Könyvtár áthelyezés.** A Szigligeti Társaság Külvárosi Népkönyvtára a Kaszárnya utcai óvodából eredeti helyére, a Vitéz utcai állami elemi iskolába visszaköltözött. Kéri tehát a vezetőséget, hogy a künn levő könyveket a mai naptól fogva ide hozza vissza az olvasó közönség Hivatalos órák vasárnap d. e. 11—12 ig.

* **A Magyar Méhész-Egylet közönete Kolontáry fogalmazónak.** A napokban megírtuk, hogy Kolontáry János rendőrfogalmazó egy nagyobb mézhamisító társaságot leplezett le, akikkel mintegy 3 mázsa silány, még forgalomba nem hozott hamisítványt foglalt le. Kolontáry fogalmazó tegnap levelet kapott a magyar méhészek Dzierzon egyesületétől, amely a következő köszönetet tartalmazza: „Egyesületünk választmánya a hírlapokból értesült, hogy Nagyságod intézkedésére eljárás indult azonnal elvetett hamisítók ellen, akik mindenféle kutyvalót tisztaméz gyanánt hoznak forgalomba és ezzel a tisztesség méhészeknek a jó hírnevét is veszélyeztetve, a közönség egészsége ellen merényletet követnek el. Egyesületünk választmánya őszinte köszönetét nyilvánítja Nagyságodnak ezen ténykedéséért, mellyel a tisztesség méhészek szándékát támogatni szives volt. Hosvai Lajos Károly, egyesületi elnök.”

* **Halálozás.** Id. Czigelt Józsefné született Kurti Mária folyó hó 11-én reggel, életének 68 ik, boldog házasságának 33-ik évében hirtelen elhunyt. — A meghaldogult halott földi maradványait 13-án délután 4 órakor fogják Uri utca 27 ik száma saját házuknál a rom. katolikus egyház szertartással szerint beszantelni s a város-olcsói sírkertben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise áldozatot folyó hó 14-én reggel 7 órakor a várad olcsói plébáni templomban mutatják be az Egek Urának.

* **Adományok a Csefédőthozra.** Az előkészítő bizottság örömmel és hálaival számol be az újabb eredményről. Dr. Fráter Imréné, aki lelkesen esatlakozott a névelési mozgalomhoz 100 koronával alapító tag lett. Adakoztak még: özv. dr. Márkus Lászlóné 20 K, I. N. 50 K, Belsőy Rezsóné (Békéscsaba) 10 K, Kőrösi Józsefné 3 K, Szemka L. Odon 10 K, Oserney Géza nyomai plébános 6 K, Baróczy Brunó 10 K, Grabits Kálmán 10 K, N. N. 2 K, összesen 221 koronát.

* **Államsegélyesek jelentkezése.** Felhívom azon államsegélyesre jelentkezettek, kik f. évi február hó 7-től kezdve a telefonbázisban 7674-7693. sorsszám alatt jelentkeztek, sorcédulájukkal hűfűző, vagyis március 13-án feltétlenül jelenjenek meg, mert máskülönben segélyüket megállapítani nem lehet. Nagyvárad, 1916. március 10. Juricskay Barna, tanácsos.

* **Mince spárgahány.** Kereskedőket és mindazokat, akik a spárgahányt értékelni szeretnék a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank Rt. pécsi áruosztályának mai számában megjelent hirdetésére és ajánljuk a pécsi papírspárga és zsákzsineg beszerzését, mert az a kender-fonalat teljesen pótolja s jó, erős és olcsó.

* **Légnymásu mosógép.** Mintegy 300 család használja már Nagyváradon az „Aerowash” légnymásu mosógépet, melyet eddig a Pannonia szálloda éttermében mutattak be nap-nap után a legnagyobb érdeklődések mellett. Egy hónap óta alkalma volt a nagyváradi közönségnek meggyőződnie a gép praktikus és felette gazdaságos voltáról. Mint értesülünk Biharmegyére a vezérképviseletet Demetrovits Jenő királyi biztáros vette át és már mártól kezdve minden délután 4 órakor díjtalanul mutatja be a próbamosást Rákóczi-ut 10. szám (Starnapota) üzlethelyiségében, hol a gép gértárban K 24, és K 18 azonnal beszerezhetők.

* **Gyurjád Gyurka.** Piszkald Rt. Ellőtök a jobbkaromat. Ott ahol a Doyezter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvétel. Rendkívül érdekes lemez adományok Rákóczi-ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olcsó szakszert javítása.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Csepürágók.
 Vasárnap este: Karikagyűrű. (Bemutató előadás.)
 Hétfőn: Karikagyűrű.
 Kedden: Karikagyűrű.
 Szerdán: Diszelőadás. Hunyadi-nyitány. Bánk bán.
 Csütörtökön: A nap lovagja.
 Pénteken: A nap lovagja.
 Szombaton délután: Boszorkányvár.
 Szombaton este: Karikagyűrű.
 Vasárnap délután: Vagy ő, vagy senki!
 Vasárnap este: Szökött katoná, diszelőadás.

A nap lovagja.

Bródi Sándor romantikus regényéből éppen olyan romantikus színművet írt Hajó Sándor. Nem ismeretlen műveink magyarázják a cselekményt, a jellemek sem újak, a színpadi beállítás, a teljesen modern technika azonban elismerést érdemel. Érdekesen tudta Hajó-Bródi regényét színre vinni, úgy hogy a színmű érdekesebb a regénynél. S mindez a színpadi technika ismerete, a színpadi hatás titkainak kellő felhasználása alapján. Hosszabb életre a Nap lovagja mint színmű nem számíthat, különösen azért, mert jellemfestése többnyire hibás, átveszi Bródi regényének szertelenül egyoldalú beállítású és ugrásokkal teljes, lehetetlen jellemait. Ez Bródi minden nagyobb művének egyik fő hibája, egyebek közt ezért nem tudja a sokat reklámozott Bródi az irodalmi maradandó becsü alkotások igazi magas színvonalát elérni.

Az előadás általában kifogástalan. Mindenek előtt a rendezést kell kiemelni: nem hiába a darabnak legfőbb értéke a színpadi technika felhasználása, de a rendező is felismerte ezt és — kisebb szépség hibát leszámítva — egyszerre elemében volt. A két fő jellemző Tóth Elek és Sik Rezső kezében volt letéve. A maga szerepkörében mindketto a tegnapi alakítását mint egyik kiváló sikerét jegyezheti fel. Épp így a két fő női szerepben Polgár Mariska és H. Körösi Juci nyújtottak igen sikerült minden elismerésre méltó alakításokat. Kiseb szerepekben Leövey, Farkas, Varsa jeleskedtek. A miniszter jelleme képtelenül silányul van megírva: no, Dózsa sem tudott belőle semmit sem csinálni. S végül visszatérve a rendezés egy batlóv-

sére: miért kellett a csendőrtisztet a színházi ruhatár legkopottabb, sárgahajtok és kőzós tiszt egyenruhájába bujtatni és rozsdás fringióival s persze kardot nélkül színpadra küldeni? Olyan gondos kiállítás mellett, a melyben a Nap lovagja színre került, egy csendőrtisztet is legalább olyan helyesen és annyi gonddal ki lehet adjusz-tálni, mint például a föla kájt. — r.

Legújabb táviratok.

Verdun bombázása folyik.

Budapest, március 10. (Saját tud.)
 A németek nagy heveséggel folytatják Verdun bombázását. A bekerítési gyűrűt mind összebb szorítják.

A pápa áldása a hadirokkantoknak.

Budapest, március 11. (Saját tud.)
 A szentek közvetítése révén kiszabadult osztrák magyar hadirokkantok a pápához köszönő iratot írtak. A pápa azt válaszolta ezen emlékiratra, hogy a köszönést nagy elégedettséget és örömet okozott neki. Ezért az elölrokkantoknak (akik a köszönő iratot küldték) köszönő levelet fejezi ki, nekik és családjuknak apostoli áldását küldi.

A németek 365 négyzetkm tért nyertek.

Budapest, március 11. (Saját tudósítónktól) Basalből jelentik: A németek folytatják Verdun elleni előnyomulásukat. Tényességük már 365 négyzetkilométer.

SZERKESZTOI POSTA.

Régi előfizető. Ön felháborodik azon, hogy a Dénes-féle ügy tárgyalásáról szóló referátumban az a bizonyos lap a két tanuként kihallgatott katonatiszt vallomását tendenciózusan nem hű szelvényben közölte. Ha ön ismeri annak a lapnak az irányzatát, akkor kérdésére a választ nyomban megalkothatta volna magának, mi az oka annak a bizonyos sajtóorgánumban nem szokatlan eljárásnak. Talán kamarabb, mint ön reméli, rákerül a sor arra, hogy erre is világosság fog derülni.

Bedrogközi. Levelét nem közölhetjük, de van néhány érdekes észrevétele, amelyeket az érdekelteknek tudomására hozunk.

A szerkesztésért felelősen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

NŐI-, FÉRFI- ÉS KATONAI

GUMMI

KABÁTOK

20 kor.-tól 100 kor.-ig nagy választékban.

Eladás nagyban és kicsinyben

HAAS LIPÓT

Linoleum

raktárában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.

TELEFON 4-63.

NYILTÉR.

Alapított 1847-ben. — Számos kiállítás. — Több ezer elismerő levél.

ÓRÁK

Ékszerek részleltetésére

BRAUSWETTER JANOS, Szeged

Nagy képes árja, yzak ingyen!

Mindenféle aranytárgyakat, törött aranyat, arany pénzeket legmagasabb áron készpénzért vásárolok, kérem hozzám bizalommal beküldeni.

Papirzsineg

kenderfonalat, spárgát és kötelet teljesen pótol. Jó, erős és olcsó. Minden vastagságban azonnal szállítható pécsi raktárunkból, Kivánatra minták és aranylat vágott zsákzsinegről is.

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság áruosztálya Pécselt.

Fehér superior

csomagoló papir, legjobb minőségű, 40, 50 és 60 kg.-os 63×90, 100 és 120 kilogrammos 90×126 nagyságban pécsi raktárunkból azonnal szállítható. Előnyös árak.



Nagyváradí fióküzletek :
Kossuth-utca 5. Gyárépülete
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyváradí fióküzletek :
Kossuth-utca 5 Gyárépület
Rákóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

a tavaszi sasionra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R. T.
fióküzleteiben.

Gyártmányaink izléses kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedverték.

50 fióküzlet az ország összes nagyobb városaiban.

Kiadó legelő.

Dusafalva határában 303 hold legelő azonnal kiadó.
Értekezhetni a
Polgári takarékpénztárnál,
Nagyváradon.

SZEPLŐS

csunya lányok, májfoltos, kiütéses asszonyokon azonnal segít

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MARGIT

CRÈME és
SZAPPAN

A Margit-crème rögtön szünteti szep-
lőt, májfoltot, bőrkiütéseket atkát
(mitesser) s mindennemű bőrbajt.

A Margit-crémétől az arzbőr üde,
rózsás lesz, a ráncok, a redők
eltűnnek. A Margit-crémét a világ
legszebb asszonyai, hercegnők,
grófnők, bárónők, híres művész-
nők stb. használják s el vannak
ragadtatva annak páratlan bőr-
konzerváló és bőrszépítő hatá-
sától. — 6 koronás rendelése-
ket bárhová bérmentve küld

Földes Kelemen gyógy-
szertára Aradon

Kapható minden gyógyszerárban,
drogueriában és illatszertárakban.

3. szám.

A rézmozsarok és rézüstök
pótlására szolgáló **vas**
hadimozsarok, óno-
zott, horganyzott és csiszolt
vaslemezüstök

kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival.

Vetőmag bükköny

az Egyesült Biharmegyei
Kereskedelmi Bank és Köz-
ponti Takarékpénztár áru-
osztályánál megrendelhető.

Lahner György-utca 4. sz. ház
első emeletén

3 szobás modern lakás

azonnal kiadó. — Értekezhetni a
Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca.

Merza Kálmán

nyerges és szijgyártó Nagyvárad.
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, ko-
csizó és igás szerszámok, kocsi-
ülés, lábvédők és szerszám-
lakok raktára.

Földbirtokra

első-
helyre leendő bekebelezés
és előnyös feltételek mellett
65 és 50 éves törlesztés
továbbá 10 éves egyszerű
jelzalog kölcsönt folyósi-
tunk.

Nagyvárad 1916 márc. 4.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és
Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

A Szív

⊕ A JÉZUS SZÍVE SZÖVETSÉG HETI ÉRTESETŐJE ⊕

MEGJELENIK:
MINDEN SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. HORÁNSZKY-U. 20.

KIADJA:
A JÉZUS SZÍVE SZÖVETSÉG.

Szentatyánk szólott

és mi hallgatunk reá.

Elmondotta, síró, komoly hangon elpanaszolta, hogy pápává történt megválasztása óta folyton a béke megteremtésén fáradozott. A háború rémes színjátéka által nyomott szívvel ismételt arra törekedett, hogy intelmeivel és tanácsaival a hadviselő népeket a fegyverek letételére készítse olyképen, hogy viszálykodásaikat barátságos megegyezéssel az emberi méltóság parancsolta módon elintézzék.

Krisztus nevében kért. Millió és millió anya, gyermek, rokon sajtó szívét tartva kezében — és az emberek szívei nem hallgattak reá.

Ő Isten békéjének és szeretetének helytartója a földön. Szent kötelessége tudatában van. Azért az idej nagybőjt komoly időszakának beköszöntekor „nem hallgathat és nem szabad hallgatnia“, — újra oda veti magát mint legelső atya vad küzdelemben álló fiai közé és kér, könyörög, sír. Nem szégyenli magát, mert egyszer sírt az Isten Fia is és mert hét törölt átdöfött szívvel kesergett egyszer Isten Fia után e világ legelső és legrangosabb személye, Istennek Anyja Mária; mert a húsz hónapos vérözönben vele sikoltják a gyászos anyák, szegény árvák, nyomorgó felebarátok annyi millió szenvedő serege: Oh több ez, mint amennyit a frontok temetői névtelen földje eltakar, több mint amennyi sebesült vértanú szenved a kórházakban, több mint amennyi hős küzd a haláltosztogató fronton.

Mily megrendítően magasztos jelenség! A Szentatyára néz a hős a frontról és véres ajakkal kiáltja feléje: *Segíts!* Belé csimpaszkodik az a sok árva; körülzsongja az a sok anya s mind reá tekint részvétljes, szívet hasító szemekkel: *Segíts!*

Bizony, ha tőle függ, most nincs háború! — De az tőlünk is függ, azért van háború. Érti a Szentatya, hogy az ő keze kötözve van, mert annak is áldott jobbát megköttük mi, kiknek ő Isten helyettese. Igen, megköttük az Isten Irgalmas jobbát s felszabadítottuk az ő igazságos bal kezét.

Isten igazságossága balját felszabadították gonoszságaink. Az ő balja pedig büntető villámokat rejt tenyerében. Sújt, mert, vétkezünk. Azért kér mindnyájunkat a Szentatya, jönnék az Ő segítségére. Azokat kéri leginkább, akiknek gyengéd kedélyük élénkebben, mint minden más személy, át tudja érezni és mérlegelni a jelenlegi iszonyú háború borzalmaikat, amellet pedig példájok és szelid hatalmok által nagyot tehetnek mint az, ki Isten Anyja, Mária, — a Béke Királynéja.

Különös intelmet küld a küzdők Anyához, feleségehez, lednyaihoz és nőtestvéreihez.

Ez is mily megható!
Éva kezdte a háborút egyszer valamikor a paradicsomban, s lett e föld siralomvölgye. Mária bölcsesége felett zengett az első béke-

szó, s lett a föld annak, aki jó akarátú, jó paradicsom. A keresztyényanyák, feleségek, leányok, nővérek hivatása Máriáé, — ők a béke királynői. Legyenek hűek feladatukhoz, most is teremtsék meg a békét, amíg az Ádámok véresen verekednek s a Szentatya szavára nem hederítenek.

De amint Mária békéltető szerepe nem a hangos szó, nem az utca sétatere, nem a divat mámore, nem a test bájainak rothadó varázsa vala, hanem az imádság, a házi szentély és a templom Szentekszentje, a szerény öltözet díszé s a tisztaság megígéző bája: úgy tegyenek a mi anyáink, leányaink, nőtestvéreink is.

S a legfőbb!
Mária bűneinket sirató hétfájdalmas szívében át jött a keserves kereszthalálban megnyitott Megváltó Szívéből a béke: úgy a Szentatya is reméli, hamar megjö a béke, ha az anyák, feleségek, leányok nőtestvérek szíve a bűnbánat és fájdalmak türelmes elviselésével kiengetésül Isten igazságosságát s haragját csillapítani fogja. Mennyire bizik bennetek, oh nők, a Szentatya; mily magasra emel titeket! Halljátok!

Erre kér: „*hogy példaadások és szelid hatalmok által a házi tűzhely körül családjaik minden tagját arra ösztönözzék, hogy folytonos és izzó fohászokat intézzenek Istenhez és hozzanak önkéntes dőzdotokat trónján s Isten Igazságos haragját enyhítsék.*“

Szentatyánk szólott hozzátok, oh ker. kat. nők! Hallgattok-e reá? Mit tegyetek? Megmondjuk lapunk más helyén!

Mária, a béke Királynéja bizton könyörög érettünk.

Ti anyák, feleségek, leányok, nőtestvérek egyesüljeteke vele, e nagy bőjtben erre kér a Szentatya.

Nagybőjt I. vasárnapi evangélium.

Szent Lukács 18., 31—43.

Az időben Jézus a pusztába vitették a Lélektől, hogy megkísértessék az ördögtől. És minek-utána bőjtölt volna negyven nap és negyven éjjel, megéhezék. És hozzájárulván a kísértő, mondá neki: Ha Isten fia vagy, mondd: hogy e kövek kenyerekké változzanak. Ki felelvén, mondá: Irva vagyok, nem csak kenyérről él az ember, hanem minden igével, mely Isten szájából származik. Akkor felvívé őt az ördög a szent városba, és a templom tetejére állítá őt. És mondván neki: Ha Isten fia vagy, bocsátkozzál alá innét, mert irva vagyok: Angyalainak parancsolt feléd és kezökben hordoznak téged, hogy netalán kőbe meg ne üssed lábadat. Mondá neki Jézus: Ismét irva vagyok, ne kísértsd a te Uradat, Istenedet. Ismét felvívé őt az ördög egy igen magas hegyre és megmutatá neki e világ-

„A Szív“ előfizetési ára egész évre 3 korona. Tömeges rendelésnél 50 példánytól kezdve 20 százalék kedvezmény. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. szám.

nak minden országait és azok dicsőségét. És mondá neki: Ezeket mind neked adom, ha leborulván imádatasz engem. Akkor mondá neki Jézus: Távozzál ellenkező, mert irva vagyok, a te Uradat, Istenedet imádjad és csak neki szolgálj. Akkor elhagyá őt az ördög és ime, angyalok jövének és szolgálnak neki.

1. A hagyomány szerint a pusztaság igen hideg és zord volt, ami egyébként nagyon könnyen elhíhető, mert sz. Márk evangéliumában azt is olvassuk, hogy az Üdvözítő ezen negyven nap alatt „a vadállatokkal vala.“ Részemről a föld kedves kertjének nevezném legszívesebben. Jézus szívbéli szeretetének hatása alatt a szeretet illatos rózsái virultak ama helyen. Mily örömmel nézhette földünknek ezen részét a mennyei Atya! Egyszülött Fia imádkozik, bőjtöl, vezekel az emberekért, megengeszteli a megsértett istenséget. Hátalatt szívvel kell nekünk is erre a pusztaságra gondolnunk, még pedig nemcsak azért, mert érettünk szenvedett, hanem azért is, mert bizalmat önt a kísértésektől gyötört szívünkbe; meggyőz minket sz. példájával, hogy a kísértés önmagában még nem bűn, tehát nem kell tőle félnünk, nem kell miatta nyugtalanodnunk; nem árthat nekünk az ördög gonoszsága, ha bele nem egyezik a mi akaratunk. Lánchoz kötött kutyához hasonlít az ördög, a gyermeknek sem árthat, ha kellő távolságban marad tőle, de az izmos férfiút is súlyosan megharaphatja, ha vakmerően játszadozik vele. Kellemetlen a sok kísértés, olyan mint a vendég, akit nem látunk szívesen, és mindamellett folytonosan ajtónkon kopogtat. Kislelkűek leszünk, elcsüggedünk. Pedig nincs okunk a szomorúságra. Mi csak a köveket látjuk, melyekbe az ég felé haladva úton-útfélen akadunk, de még, nem gyönyörködhetünk a gyémántokon és drágakincseken, melyekkel az Úr mennyei koronánkat ékesíteni fogja. „Boldog ember, ki a kísértést kiállja, mert hűnek találhatik, elnyeri az élet koronáját, melyet Isten az őt szeretőknek ígért.“ Jak. 1.

2. Krisztus mind a három kísértést fényesen legyőzte. Mondható ez rólnk is? Oh, hányszor estünk el gyáván, sőt gyalázatosan! Hányszor győzött le minket a megrögzött bűnös szokás! Hányszor vett erőt rajtunk az aljas szenvedély! Mily megalázó az értelmés emberre, hogy oly keveset uralkodik a testi ösztönök felett! Krisztus a kísértést előtt bőjtölt és imádkozott. Mi vereséget szenvedünk a lelki harcban, mert nem szoktunk arra készülni; nem látjuk el magunkat a szükséges hadi készlettel. Isten örömet támogat minket segítő malasztjával, csak legyen bennünk annyi harcikedv és érdeklődés lelkünk vára iránt, hogy rögtön megragadjuk Isten mindenható karját. „Kérjeteke és megadatik nektek.“ Miért lett a kísértés oly heves, oly erőszakos, hogy nem tudtunk ellenállani? Mert a kísértés beálltával nem imádkoztunk. Az imádság világosságot hozott volna a lelki állapot homályába, edzette volna akaratunkat. Még inkább megfélemedezünk a testi önmegtágadásról, bőjtről, testi sanyargatásról. Tiszta lélek elpuhult testben nem lakozhatik. Aki étel-italban semmit sem akar

magának megtagadni, ne csodálkozzék, hogy tehetetlennek érzi magát a vad ösztönökkel való küzdelemben. Nem a testi izmok fejlesztése, nem a sportjátékok féktelen üzése vezeli az embert győzelemre, hanem akkor remélhetünk fényes sikert e téren, ha benső ellenségünket saját várában támadjuk meg. Nincs rózsza tövis nélkül. Ohajtod az erény kellemes illatú rózsáját élvezni? Szeresd az önmegtagadás tövisét!

3. „Ime angyalok jövének és szolgálának neki.“ Fényes jutalom ez a legyőzött kísértésért. Az angyalok szolgálnak az embernek, azaz elhozták azt, amire neki szüksége volt és imádták őt. Aki Istenben bíz, nem fog szégyent vallani. Sz. Lukács szerint az ördög a kísértés után eltávozik Jézustól „egy ideig“, t. i. kinszenvedése idejéig. A mi egész életünk hosszas, sokáig tartó kísértés, megpróbáltatás. Az utolsó kísértés halálunk előtt lesz. A halál pillanatától függ az egész örökkévalóság és azért megfeszíti minden erejét a pokol fejedelme, hogy a lelket zaklassa, nyugtalanítsa, bűnre ingerelje. Imádkozunk sokszor boldog halálóránkért, hogy az utolsó kísértés felett is győzedelmeskedjünk. „Boldogok ama szolgák, kiket, midőn megjön az Úr, ébren talál; bizony mondom nektek, hogy fölövezi magát, és azokat letelepíti és odamenővén szolgál nekik.“ Lk. 12. 31. A mennyországban van itt szó. Ennél a vendégségnél az Úr maga fog felszolgálni hű szolgálóinak, azaz önmagát fogja nekik adni.

Asszonyom és Anyám, emlékezzél meg rólam, hogy a tied vagyok. Viseld gondomat és őrizd engem, mint javadat és birtokodat. (40. n. b., valahányszor a kísértésben mondjuk.)

JÉZUS SZÍVE TISZTELETE

B. Alacoque M. Margit irataiból.

Ha a kat. magyar nemzet összesége és mindenegyes ker. kat. teljes hittel, meggyőződéssel s odaadó buzgalommal fel akarja karolni a Jézus Szíve tiszteletet, s azt mint a jelen időkben Istentől adott mentő, segítő eszköznek, ajdívőre nézve pedig mint üdvözítő, a földön és égben boldogító ájtatosságnak akarja tekinteni s kiváló módon gyakorolni: tudnia kell és megbizonyosodnia arról is, hogy a sz. Szív áhitat először valóban Istentől származik, valóban magán hordozza Isten alkotásainak biztos ismérveit, és nem emberi találmány az; másodsor hogy ezen ájtatosság csakugyan azon eszköz, amelynek használatával a Gondviselés igazán és kiváló

TÁRCA

Háborús mozgóképek.

Tizennégyéves ifjú káplár jött a minap rendházunkba, hogy elvégezze sz. gyónását. Kérdem tőle: „Vitéz öcsém, hogy kerültél ily fiatalon a háborúba?“

Vizet hordozgattam a lövészárkokba: a csatamezőre is kiképzett egység szívem. De midőn ép egy muszka sebesültet ittam meg, jutalmam egy lövés volt. Már kihevertem a bajt. Ezért kaptam a csillagokat. Mentől előbb vissza akarok menni, hogy előbbi hivatalomat még buzgóbban elvégezzem.

Antwerpen, belga város és hatalmas erődítmény elfoglalása után német szövetségeseink, a dicső győzők, első útja a tágas, pompás székesegyházba vezetett. A templom zsufolásig megtelt katonákkal. A szentélyben a tisztikar. Röpke, katonás hálalmát rebeg először kiki, amint nemes szíve sugalta, a tábornoktól le a közlegényig is imára kulcsolá kezét és a hálafohászt égbetörő hozsanna követte: Téged, Isten dicsérünk magasztos akkordjaival.

Az olasz fronton gyilkos tűzbe-harcba jutott a derék tiroli császár vadász egyik csoportja. A túlnyomó ellennel szemben azonban alig maroknyi csapat küzd. Rázendítenek sz. karban az olvasó imádságra, hősiessé elszánt-

módon épen a mi századainknak nyújtja a kegyelem, az üdvösség és szentség kimeríthetetlen javait; harmadszor hogy ezen ájtatosság természete és gyakorlata a tapasztalat tanúsága szerint már eddig is valóra változtatta a hozzá fűzött reményeket, mert beteljesedtek azon ígéretek, amelyeket róla híresztelnek.

A következőkben ezen három állítást szigorúan be fogjuk bizonyítani. A jelen idők veszélyeiben komolyan foglalkozunk mi is hazánk és nemzetünk bajával. Elmélkedésünk között, ha nem csalódunk, mi nem egy háborút látunk szemünk előtt lezajlani, hanem kettőt. Az egyikben a nemzet akár a fronton, akár megetté testi s lelki összes természetes ereivel küzd az ellenség ellen, amely az édes anyai földet akarja tőle elvenni, sőt — ha tehetné — még nemzeti lététől, e földön való természetes és ideiglenes életétől is megfosztaná. Valóságos élet-halál harc ez; véres tusakodás a földi hazáért, a létért, az életért. Épen azért senki sem tagadhatja, hogy fontos ez az egyik háború, végzetesen fontos.

Hát a másik háború? Melyik az? Ez a háború a lelkekben, a szellemvilágban dúl. A kereszténység küzd az új pogánysággal; az istenesség az istentelenséggel; az erkölcsösség az erkölcstelenséggel; az önző és szeretet nélküli szívek a szeretettől meleg szívekkel, — szóval az erény a bűnnel.

Ez a másik háború inkább a front megett dühöng. Szemmel látni a verekedést, füllel hallani a zenebonát csak nagy ritkán lehet. Mert ez a háború szellemi, a lelkek belsejében játszódik le. Egyik harci tere kinek-kinek alvó, ébredő vagy öntudatos lelkiismerete, amelyben összes szellemi, természetes és kegyelmi erői, a kis világ mindenféle gondolata, vágya, terve, érzelme ezernyi és milliónyi finom és durva szálakkal megszőtt szövete mozog, felvonul, sorakozik, feláll s összemérik az egyik oldalon a jóság, az erény fehér galamberege Istennel, a másik oldalon pedig a gonoszság, a bűn

Meier-Várkonyi: Szent Bernát élete.

Az Egyház mézajkú tanítójának, a sz. Szív lángoló imádjának és a boldogs. Szűz közismert lelkes tisztelőjének tanulságos, sikerült életrajzát melegen ajánljuk „A Szív“ olvasóinak. Megrendelhető a „Mária kongregáció“ kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz. Ára 1 kor. 60 fillér.

sággal, oroszlán erővel védik állásaikat. A rózsafüzér kis golyócskái éreztetik áldott hatásukat. Hull, potyog az alpini és a vége gyászos kudarc, nyúl szívű visszavonulás. S az istenfélő tiroli katona így hálálja meg égi Anyánk szeretetét: „Mennyei anyánk királyi palástja védett minket, míg az ellent büntette igazságos jobbja!“

Vérező rohamnál a szerbharcmész X... század parancsnok nagyon megsebesül. „Előre, katonák!“ szól elhaló ajkáról a vezényszó tovább, bár patazkzik a vér melléből. Ő mégis katonái élén indul fel a domb csúcsára, de hirtelen összeesik.

Valóságos sz. verseny támad katonái közt, ki viszi el derék vezérüket a költöző helyre. „Kapitány úr! — mondták többen — mi visszaimádkozzuk magát, úgy szeretjük!“ A főorvos igen aggasztónak találta sebét. De az égi orvostól csakugyan kiimádkozták hálás legényei az egészség becses kincsét, mert a mellseb már behegedt.

Egy zászlós úr kórházunkban mindig hüen, nagy késséggel ministrált nekem vasárnap, ünnepeken. Kérdem egyszer tőle: „Kedves zászlós uram, szabadna tudnom, mi készíti önt e sz. szép angyali tisztre?“ — Főtisztelendő atyám, jobban nem róhatom le hálám Isten iránt, hogy fiatal életem megvédte sok ezer veszélyben, — viszonzá a derék, fennköltíthető tiszthelyettes.

fekete holló tábora a gonoszság főszerzőjével, az ördöggel élén. A szellemi háború másik színtere a hasonló lelkekből alakult társadalmi rétegek belső öntudata, lelkiismerete. Ezt világnézetnek szokták hívni. A Krisztus világnézetét valló, vagyis igazi, meg nem hamisított kereszténységet követő lelkek összetömrülnek az egyik seregbe, a másikba a nyíltan bevallott Krisztus-gyűlölők avagy a névleges hamis keresztények, nevezhetjük őket újkori pogányoknak is. A világnézetek ezen harca már észrevehető az életben. Az egyesek lelkiismerete összetömrült s kivette gondolatait, érzelmeit, vágyait, terveit, a szemek kívánsága, a test vágyai és a lélek kevélysége szerint berendezett istentelen és erkölcstelen életébe; halljuk beszédeiket, olvassuk nyomtatványaik, megtapasztaltuk Krisztus ellen folytatott szellemi háborújukat. Ugyan így tömrülnek Isten és sz. Fia gyermekei, az ő lelkiismeretük is élet, szemben áll azokéval, védelmezi Krisztus és Egyháza hitét, parancsait. A fronti háború ezen szellemi harcnak csupán kivételése: a szívek világnézetének tülekedése, a szívek belvilágának tűzhányószerű kitörése.

E földi kettős háború azonban összefüggésben van az Éggel. Végső sorban Isten ellen és Isten mellett folyik az. Dixit insipiens in corde suo non est Deus, azaz: mondá az esztelen szívében, hogy nincs Isten. Távolszív van szívök Istentől, azért lepte el szívöket vakság, sötétség, kételkedés, keménység és megcsökönyösödés, azért elhárjasodott szívök, könnyörület nélkül jéggömbbé fagyott; az így megromlott szívből származnak „a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok, gyilkosságok, lopások, fősვნენს, latarság, álnokság, szemtelenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, balgaság“. Ezeket az Irás mondja a rossz szívekről. Mennyei háborús gyújtóanyag! — Mi segít? Újból az Irás tanítja. Más szív kell a keblekbe. Kell a szívnek felvilágosodott szem, hogy szívvel értsenek és meggyógyítsa őket; kell igaz szív, egyenes szív, tiszta szív, jó, sőt legjobb szív. (V. ö. a sz. Irás szövegét.)

Nem hiába tűzte ki az isteni Gondviselés háborús egünkre Jézus Szívét.

A szívekben volt a baj, a szíveket kell megjavítani. A minta hozzá Jézus legjobb, legszentebb Szíve.

Igy megszűnik Isten ellen a háború, csend és béke lesz a szellemi világban is s nem lesz ok harcra a fronton sem.

E hármasság háború lélektana jogosít fel minket, hogy a sz. Szív tisztelettel az említett hármasság szempontból alaposan foglalkozzunk.

Világi papok és a Jézus Szíve-irodalom.

A XIX. század első felében két kiválóbb munka jelent a magyar világi papság tollából a sz. Szív tiszteletének előmozdítására: 1827-ben az esztergomi sz. Szív imakönyv és 1835-ben Pesten Alacoque Margit élete. A század derekán a kalocsai teológusok fordítják le egy francia jezsuita „Jézus Szíve“ című gyönyörű könyvet, melyben június hava minden napjára elmélkedés, példa és ima található. Bárcsak újra kiadnák e gyakorlati szempontból igen hasznos művet! Kubinszky Mihály, kalocsai felszentelt püspök, 1863-ban kiadja Jézus sz. Szívéről való elmélkedések füzérét és a hatvanas évek végén megindítja a „Hirnök“ előfutárját, a havonként megjelenő „Társulati értesítőt“. Ebből ő maga a mai Hirnököt fejleszt ki s csaknem tíz évig vezeti. Holta után egy időre Molnár prelátnak veszi át szerkesztői tisztet. Nogáll Károly, híres aszketikus író, nagyváradi kanonok, „Napraforgók“ címen 200 lapnyi terjedelemben elmélkedéseket ad ki, köztük igen sok bensőségesen sz. Szívről is szól. Szulik József, ki Mindszentivel és Sujánszkyval a sz. Szív költőinek három csillagát alkotja, Kalocsán 1875-ben kinyomatja Ramiere S. J. imaapostolság kézikönyvét. Szemennyei Mihály, regőli lelkész, Jézus és Mária szíve tiszteletét írja meg 1876-ban. Tarkányi A. József „Jézus sz. Szívének imádása“ című műve már hat kiadást ért el. Budapesten 1876-ban jelenik meg a „Jézus sz. Szívének gyermeke“ című igen kedves, kiválóan nemesítő jellegű megleghangú gyermekbarát aszketikus munka.

1. Viktor pápa 196-ban a kisázsiai hívektől megköveteli, hogy a husvéti ünnepeket a római szokás szerint üljék meg, *kiátkozással Jenyegét, sőt* mivel nem engedelmességek, *tényleg evvel sújtja őket.* I. Kallistus pápa (217--222) kánoni bűnök tárgyában *általános érvényű* határozatot bocsát ki. I. István pápa megsemmisíti a karthágói zsinatnak az eretnekek újra-keresztelése tárgyában hozott határozatát, melyet Cyprián neki megerősítés végett beküldött (255-ben) és a pápa ezt az döntését arra hivatkozva okadatolja meg, hogy ő *Péter utóda.*

2.) A IV. századtól kezdve a pápa primátusát úgy egyháziak, mint világiak nyíltan elismerik. Megszűnvn ugyan az üldözések, az Egyház szabadon fejlődhetett és a hívek mindenütt nyugodtan fordulhattak a pápához. Mikor szent Athanásiust az Eusébiánusok a pápa előtt bevádolták, ő az „*apostoli szék*” előtt igazolja magát, melyhez „*csak tiszteletteljes tartózkodással szabad járulni.*” 339-ben I. Július pápa maga elé idézi Rómába Marcellus ancyrai és Pál konstantinápolyi püspököket, kiket különböző vádak miatt letettek. Hosszas vizsgálat után felmenti őket a vád alól és visszahelyezi székükbe. 341-ben Hasonló eseteket ismerünk Libérius (352-366) és Damasus (366-384) pápák idejéből. Ez utóbbi pápa megsemmisíti Maximus Cynikusnak konstantinápolyi püspökké választását és helyette Nektariust erősíti meg abban a püspöki székben.

3) Az V-században az ephezusi általános zsinat egyenest a pápa levelére hivatkozva itéli el Nestóriust, az eretnek konstantinápolyi püspököt, és a pápai követek feje, Fülöp beszédében megköszöni a zsinatnak, hogy a *„tagok csatlakoztak a főhöz, jól tudván, hogy Péter az összes hívőknek és apostoloknak feje.”*

Napnál világosabban bizonyítják ezek az adatok, hogy a legelső keresztény századoktól kezdve minden igaz hívő elismerte a római püspöknek primátusát vagyis pápai méltóságát.

Szent Péter és utódai az a köszikla, melyre Krisztus Urunk az ő Egyházát építette és ezen kösziklán szilárdan megállott. Mikora tévnanok támadják az igaz hitet, akkor emelkedik ki legélesebben szent Péter utódainak primátusa. A római püspökhöz fordulnak mindenúnn az elnyomottak, az igazságot keresők és az ő pápai tekintélye csatlakoztatva megmutatja nekik az igazi utat.

HITVÉDELMI A. B. C.

F. Felekezetiesség.

„A felekezeti kérdés megbontja a nemzet egységét, azért minden felekezetiességet ki kellene irtani.”

1. Van benne valami: a felekezetiesség szétbontja a nemzet egységét. De hát uramfia, mi következik ebből? Az-e, hogy a hamis, a széthúzó, az oktalanul szétfelekező irányok miatt dobjuk el az igaz vallást is? azt, amelyet Jézus hozott a földre s melynek örül a pápát rendelte? (Máté 16, 18-19) Öntsük ki a vízzel együtt a gyereket is? Tépjük ki a gyom kedvéért a virágot, a konkollyal együtt a tiszta búzát is? A hamis pénz miatt dobjuk el az igazi aranyat is? Micsoda képtelen okoskodás ez?

2. De hát ha nem lehet tudni, melyik az igaz vallás! — Nem lehet-e tudni? Hogy lehessen ez? Micsoda isteni kinyilatkoztatás volna az, melyről nem lehet biztossággal megállapítani az isteni eredetet? Ha Isten szólt, ha parancsokat adott, ha hittételeket jelentett ki: lehetetlen, hogy azokat fel nem ruházta volna a felismerhetőség biztos jegyeivel. Ha tehát sokan nem tudják, hogy a sokféle felekezet közt melyik az egy igaz vallás, ez csak a saját nemtörődésük és az igazság előtti elzárkózásuk jele, nem pedig az igaz vallás felismerhetetlenségének következménye. S tényleg úgy látjuk, hogy aki komolyan utána néz és megfelelő elfogulatlansággal keresi az igazságot, főleg pedig: aki *imádkozik* az Isten megvilágosító kegyelméért, az előbb-utóbb meg is találja az igazságot: a katolikus hitet.

3. Kiirtani minden felekezetiességet? Ezt csak kétféleképp lehet: vagy el kell törölni minden vallást, s ezt csak a teljes hitetlenség akarhatja; vagy pedig minden hamis, helytelen szétfelekezést vissza kell csinálni, azaz: mindenkinék szépen rá kell térni az egy igaz hitre: Krisztus hitére, Krisztus egy Egyhá-

zába. Mert Istennek bizonytal nem tetszik, hogy míg az egyik keresztény 7 szentséget vall, addig a másik csak 3-at vagy 2-t vagy csak 1-et fogad el; s míg az egyik az Oltárszentségben Krisztust imádja, a másik az Oltárszentséget bolondságnak és bálványimádásnak tartja. Az egyiknek szent és felbonthatatlan a házasság, a másiknak üres külső szerződés stb. „Aki nincs mellettem, ellenem van”, mondja Jézus és hozzát teszi: „Aki az Anyaszentegyházra nem halgat, legyen neked mint pogány és vámos.” Jézus tehát maga sem akar felekezetiességet, hanem igenis akar egy Egyházat: azt, amelyet ő csak *Péterre* és senki másra nem alapított.

**Király Öfelségének és Valéria főhercegnőnek kegyeskedett egy audien-
cia alkalmából egy-egy emlékérmét
átnyújtani Nm. gr. Mailáth G. Károly
erdélyi püspök úr. A magas személyek
látható meglepedéssel és örömmel
vették a nagy eszme megörökítőjét,
az emlékérmeket.**

VALLÁSOS ÉLET

Szt. József hava.

Ha az egyház szent József tiszteletére egy egész hónapot szentel, ezzel eléggé jelzi híveinek, hogy szent Józsefet hatalmas pártfogónak tartja az Isten trónusa előtt s azért kívánsága is az Egyháznak, hogy hívei az egész március hónap folyamán bizalommal forduljanak szent Józsefhez egyes-bajos dolgaikban.

S a hívők serege meg is felel az Egyház ezen kívánságának s főleg *anyagi* ügyes-bajos dolgaik szerencsés lebonyolítását vagy elintézését esetleg a mindennapi kenyérnek a családban nélkülözhetetlen cikkét, s a megélhetési feltételek kedvező biztosítását a család számára szereti szent József pártfogó jóindulatába ajánlani.

Nem ok nélkül!

A családnak megélhetéséről, a családnak a megélhetéshez megkívánt anyagiaknak előteremtéséről első sorban a családapának kell gondoskodnia. Ez főleg az ő tiszte, rendeltetése, mikor már gyermek van a családban s az anyára nehezedik a gyermek táplálásának s felnevelésének első gondja. Lám, az első szent családnak feje s a családapák mintaképe, éppen szent József.

Kevés családapának kell a századok folyamán nehezebb körülmények s viszonyok között családjá számára a mindennapi megkeresnie, mint azt szent Józsefnek kellett az első szent karácsony napján Betlehemben s a számkivetetés nehéz napjai között Egyiptomban.

S mégis szent József arcának verejtékében magára vállalt komoly munkálkodása s az isteni Gondviselésbe vetett feltétlen bizalma, s biz nem egyszer szerető jó lelkek támogatása mellett mindig meg tudott felelni ama tisztségnek, melyet a szent család gondozásával maga Isten rakott vállaira.

A szent családnak anyagiakban is mindenkor hűségese őrzője volt, s ha a bőség nem is volt meg, a *szükséges* — bátran mondhatjuk — sohasem hiányzott. Mert ha ezek hja fenyegette is néha a szent családot, szent Józsefnek — miként említettük, az *isteni* Gondviselésbe helyezett *feltétlen bizalma* egyrészt, szorgos munkája s *utánjárása* másrészt elő tudta teremteni mindig a *szükségest*. Sőt ha ennek előteremtése emberileg lehetetlen volt, úgy a mennyei Atya megjutalmazá szent Józsefnek beléjehelyezett bizalmát, segítségére jött a szent család fejének s a pásztorok s napkeleti bölcsék ajándéka révén kisegítette őt első zavarából s válságos helyzetéből!

Méltán tisztelik tehát szent Józsefet a katolikus családapák, joggal fordulnak anyagiakban is oltalma alá s kérik tőle a

kegyelmet, hogy az ő pártfogása alatt oly gondos sáfárjai lehessenek családjaiknak, miként ő hűséges sáfárja volt a szent családnak éppen legválságosabb helyzetében!

Szent Józsefnek ily irányú tiszteletére maga az Egyház is ad utmutatást, midőn az ünnepi zsolozsmában szentünk előképül az egyiptomi Józsefet állítja szemünk elé, ki az Egyiptomban dúló éhínség között az egyiptomiaknak s testvéreinek éppen anyagiakban volt segítségére a hét kövér esztendő gabonakészletének gondos *megőrzésével* s az inség idején pedig nagylelkű átengedésével.

„Miután pedig erre (Egyiptomra) is éhség jött, a nép Fáraóhoz kiálta kenyeret kérvén, kiknek ez felelé: Menjete Józsefhez s amit ő mondand nektek, azt cselekedjétek. Az éhség pedig naponkint növekedik vala az egész földön, és megnyitá József minden csűrökét és árul vala az egyiptomiaknak, mert az éhség reájuk is nehezedék.” (Mózes I. 41. 55. 56.)

A háború által felidézett insé anya gondokkal küzködő családapák ime halljátok, kihez folyamodjatok szükségteikben

Menjete Józsefhez!

ÜZENETEK

Budapest. Sz. I. Lehet valakinek joga, de nem kötelessége azt okvetlenül gyakorolni, különösen nem, ha magasabb érdemekre akar szert tenni. Ily esetben azonban követeltetik, hogy az illető másnak kárt ne tegyen: pl. adós nekem valaki 100 koronával, de jogos követelésemet végre nem hajtom, lemondok, hogy irgalmat gyakoroljak. Így volt ez szűz Máriánál és sz. Józsefnél is mindkét fél beleegyezésével. Eltek mint testvérek, mert ez több. Ez a sz. József-féle házasság. Érti? — Mindenesetre köszönj! — **Többeknek.** Bocsánat a zavarokért. Hogy érmeket nem szállítottunk eddig, abban igazán ártatlanok vagyunk; hogy a lap körül voltak bajok, bocsánatot kérünk, nehéz időköt élünk, ép most félév után — hál' Istennek! — megreformálódunk, jobban fog menni. — **Székesfehérvár.** L. I. Szívesen ismertetjük legközelebb.

Hálásan köszönjük a jó katonák részére küldött Szív-álléereket.

Szerkesztésért felelős:
HEDWIG STEFI.



Finom acélárúk.

Zsebkések, ollók, borotvák, asztali evőeszközök, manikűr készletek, kerti eszközök és korcsolyák nagy választékban kaphatók.

Dreher Ignác és Fia cég

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Alapított 1845

Schmidtné női kalapterme (IV., Korona-utca 3. szám.)

Nagy választék mindennemű kalapokban. Alakítások elvállaltatnak.

A bibliai történetek magyarázata felnőttek számára. Erdmann W. német művéből átdolgozta Adjutus Secundus. — II. rész. Ujszövetség. Ezen kiváló műből körülbelül 363 példányt sikerült megszerezniünk. Több a könyvpiacra sem kapható. Amíg a készlet tart, megrendelhető: Budapest, VIII., Mária-u. 25. Rendház. Ára fűzve 6 korona, előlegesen beküldve. Kötve nem kapható.

Figyelem! Keresztény vallásban cipő rak-tár, amely kizárólag saját készítményű cipőket megbizható anyagból jutányos árrban ad. **Cseh Ferenc,** cipész-mester, József-körút 83. sz.

Megjelent a Skapuláre-Társulat új kézikönyve magyar és német nyelven. Igen szép, praktikus kis könyv. — Kapható: Karmelita-zárda, Győr. — Egy példány ára 6 fillér, 100 példány 5 korona, 1000 példány 40 korona.